

Cașeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 725

vineri 18 octombrie 1963

8 pagini 25 bani

COLEGI DE CANCELARIE

În relațiile dintre membrii unui colectiv, țelul căruia aceștia îi subordonează acțiunile, munca, gândurile și, desigur chiar sentimentele lor constituie un element de o însemnătate capitală. Dacă acest țel este unitar, dacă toate eforturile sînt orientate în aceeași direcție, dacă toți sînt animați de aceleași scopuri, și raporturile dintre membrii colectivului sînt dintre cele mai bune iar coeziunea lui este asigurată. Valabilitatea afirmației poate fi verificată ușor în orice colectiv, cu atît mai mult într-unul școlar, unde caracterul complex al procesului muncii pare să complice puțin problema.

Să luăm, la întîmplare, o școală ale cărei rezultate sînt bune, ai cărei elevi sînt bine pregătiți, ordonați, disciplinați etc. (întîlnim deseori — în ultimul timp din ce în ce mai des — astfel de școli) și să observăm mai îndeaproape viața colectivului de învățători și profesori. Iată un prilej foarte potrivit, concludent prin ceea ce ne va dezvălui:

Dintr-o clasă, cînd s-a sunat, au ieșit două profesoare. După cît se poate vedea, cea cu catalogul sub braț a ținut o lecție. Cealaltă, mai vîrstnică, a asistat probabil la lecție. Oricum, ambele par a fi destul de necăjite și, după chipul lor, nu te aștepti deloc la ceva plăcut. Intrînd în cancelarie, se retrag într-un colț. Vor, desigur, să discute despre lecție. Profesoara mai în vîrstă a desfăcut un carnețel, și-a privit colega, a suris încurajator și a început: „Din păcate lecția a fost într-adevăr

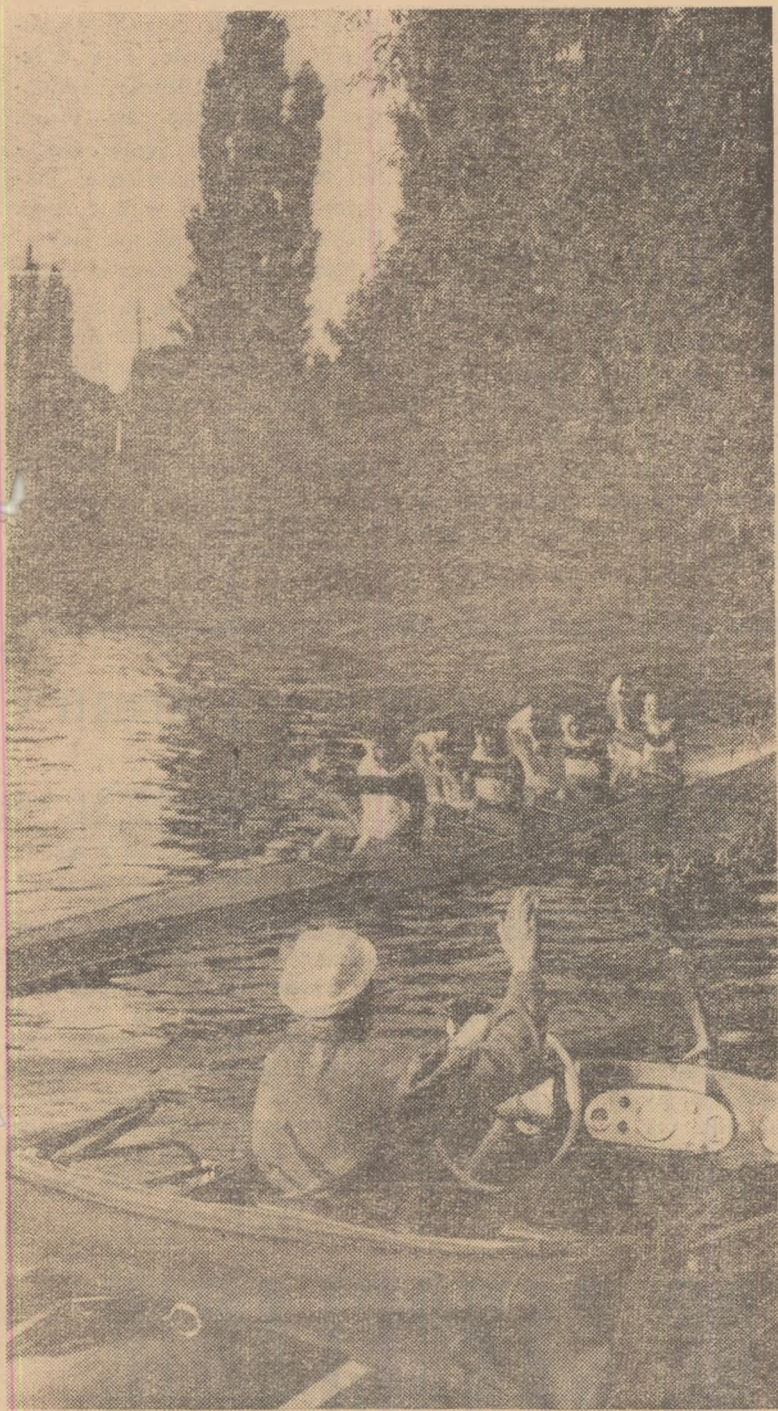
nerușită, I se poate întîmpla oricui, și faptul că s-a întîmplat acum, la ora duminică, este regretabil. Ceea ce e însă cu adevărat important acum este nu să constatăm acest lucru, ci să-i aflăm cauzele. Eu mi-am notat aici cîteva observații, să vedem în ce măsură sînt juste și fără îndoială că, dacă mai meditam puțin, o să vedem și ce e de făcut”. Profesoara care a ținut lecția aprobă cu o scurtă înclinare din cap propunerile rostite de colega ei pe un ton egal, calm, firesc, și din cînd în cînd notează într-un caiet. Cu toate că și-au terminat programul pentru ziua respectivă, cu toate că fiecare din ele ar avea motive să se grăbească, discuția continuă încă vreme îndelungată. Este o discuție în care, deși se aduc critici, deși se dezvăluie lipsurile, nimic nu este supărător. Pentru că ambele profesoare nu văd în această discuție decît același unic obiectiv: analiza adîncită și multilaterală a unei lecții, stabilirea cauzelor care au dus la nereușita ei, precizarea unor soluții adecvate. Discuția nu stîrnește în nici una din cele două profesoare sentimente și resentimente personale pentru că nu o consideră ca atare, nemulțumirea, comună, fiind determinată numai de nereușita lecției.

Găsim cu ușurință explicația acestei atitudini în elementele subliniate la început: în obiectivul pe care îl urmăresc cele două profesoare, în țelul comun pe care îl au în vedere și, deci, în eforturile lor solidare de a-l atinge. Atît una cît

și cealaltă doresc ca elevii școlii lor să învețe bine, ca lecțiile ținute de profesori în școală să nu fie irosite în zadar, ca întreaga activitate a colectivului să fie pe măsura răspunderilor ce i s-au încredințat.

Și dacă vom observa mai îndeaproape viața unei astfel de școli vom vedea încă alte zeci de fapte, de întîmplări și amănunte pline de semnificații, care relevă spiritul de echipă ce domnește în rândurile colectivului de învățători și profesori, armonia în care aceștia își desfășoară activitatea. Colegii au unii față de alții o atitudine politicoasă, îndatoritoare. Departe de a privi problemele școlii în chip egoist, ei sînt oricînd gata să sacrifice interesele personale în folosul întregului colectiv. În asemenea condiții, chiar dacă se ivesc „incidente” ele sînt rezolvate într-un spirit sănătos. Iată un „caz”: un profesor a criticat pe unul din colegii săi într-o ședință a consiliului pedagogic. Critica lui nu a fost deloc îndreptățită căci datele pe care se baza erau profund eronate. Cel criticat a luat la rîndul lui cuvîntul și a ripostat violent. Noroc că ceilalți nu i s-a mai dat cuvîntul în replică, pentru că probabil discuția ar mai fi continuat multă vreme. Un străin ar fi putut jura că cei doi au avut un schimb de opinii suficient de tare pentru ca între ei să nu mai poată exista împăcare în veci. Totuși, după ședință discuția continuă cu

(Continuare în pag. 2-a)

După lecții — sport.

Chemarea muzicii

Muzica poate deveni un instrument educativ dintre cele mai eficiente în procesul de formare a unui tineret multilateral și armonios dezvoltat. În ea se poate găsi o sursă inepuizabilă de perfecționare spirituală, de îmbogățire sufletească, de oșelire morală. Dar muzica își poate îndeplini această chemare numai atunci cînd este înțeleasă.

Acest lucru l-au avut în primul rînd în vedere conducerea Școlii medii nr. 22 din București, comisia metodică a profesorilor de muzică de la această școală, atunci cînd au inițiat organizarea ciclului de concerte cu tema „Muzica de-a lungul veacurilor”.

Această frumoasă acțiune — una din

cele mai iubite atît de corpul didactic cît și de elevi, — a intrat, se poate spune, în tradiția școlii. Este al cincilea an de cînd, o dată la două săptămîni, muzica intră în școală, în mijlocul profesorilor și al elevilor, fascinantîndu-i, vrăjindu-i, îmbogățindu-le sufletul și mințile cu puterea sa.

Important este și faptul că ciclurile de concerte sînt susținute de cea mai bună orchestră a țării noastre, orchestra Filarmonei de stat „George Enescu”. Această prilejuește elevilor nu numai audierea unor execuții de înalt nivel artistic, ci și cunoașterea nemijlocită a marilor interpreți din patria noastră. În cel cinci ani de cînd au loc concertele, elevii

au primit în mijlocul lor pe violonistul Ion Voicu, pe pianistul Valentin Gheorghiu, pe violoncelistul Vladimir Orlov, soliști ca Emilia Petrescu, Marta Kessler, Marius Rinșler etc., — nume ce au trecut de mult hotarele țării. Urmarind ilustrarea temelor prevăzute în programa de muzică ciclul de concerte vine să completeze noțiunile căpătate de elevi la lecții, îi ajută să deslușească, să pătrundă tainele comorilor muzicii.

În fiecare an se stabilește o anumită tematică a acestor concerte. S-a pornit, firește, de la începuturile dezvoltării muzicii. În anul școlar trecut tema concertelor prevăzute a fost istoricul și dezvoltarea muzicii culte

românești. În mod deosebit s-a insistat asupra creației lui George Enescu. În cadrul cîtorva concerte elevii au făcut cunoștință cu opera marelui nostru compozitor, începînd cu minunata Rapsodie I și terminînd cu muzica de cameră.

Pentru ca elevii să înțeleagă concertele audiate, acea miraculoasă și fascinantă lume care pare a se desprinde din torentele de sunete, în cadrul orelor de muzică ce preced un concert, profesorii le explică ceea ce exprimă pieșele ce vor fi interpretate. În amfiteatrul școlii, unde au loc concertele, se află numeroase tablouri legate de conținutul unor opere muzicale.

O dată intrată în școală, muzica și-a

ciștigat numeroși auditori. Și, cu fiecare an, cu fiecare concert, numărul elevilor iubitori de muzică crește. În momentul de față participă la concerte aproape 400 de elevi din toate clasele.

Vinerea trecută a avut loc primul concert organizat în acest an școlar, cu tema „Muzica polifonică din secolul XVI”. Și, ca de fiecare dată, muzica — acest oaspete de neprețuit — a fost primul de întreaga școală sărbătorește. Amfiteatrul era plin de profesori și elevi. Fiecare, după o întrerupere de cîteva luni, a venit cu nerăbdare, cu bucurie să ia din nou contact cu arta muzicii, să se întoarcă în fața puterii sale miraculoase, să se lase purtat pe aripile sale.

MONICA VERDEȘ

Elevele Școlii de confecții din București la lucrări practice.

Cît mai mulți instructori sportivi din rîndul elevilor

A început un nou an de învățură și o dată cu el, în toate cele aproape 1000 de asociații sportive școlare, o nouă și importantă etapă de activitate.

În sălile și pe terenurile de sport ale școlilor din întreaga țară, zeci de mii de elevi practică zilnic, în mod organizat, exercițiile fizice. Sub îndrumarea profesorilor, mulți dintre ei s-au și prezentat la primele probe din cadrul importantei competiții de mase adresată tineretului, „Concursul pentru insigna de polisportiv”. Cu vădit interes sînt așteptate și întrecerile tradiționalelor campionate republicane — adevărate sărbători ale tineretului studios din școlile de toate gradele — care, an de an, angrenează mase tot mai largi de elevi și eleve. Ediția din acest an a campionatelor republicane școlare este subordonată celei mai mari competiții sportive închinată celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre, Spartachiada republicană.

Este de la sine înțeles că aceste importante evenimente sportive reclamă o temeinică muncă organizatorică și propagandistică în toate școlile. Succesul bogatei activități sportive ce se va desfășura în acest an școlar depinde într-o măsură apreciabilă de existența unui larg activ de instructori sportivi voluntari din rîndurile elevilor, colectiv prețios în munca profesorilor de educație fizică.

Încă din primăvară au fost luate o serie de măsuri pentru a veni în ajutorul asociațiilor sportive școlare, în vederea atragerii unui număr cît mai mare de elevi în practicarea exercițiilor fizice și a sportului. În multe școli au fost inițiate cursuri de instructori sportivi voluntari, selecționați din rîndurile celor mai buni elevi. Roadurile acestei valoroase inițiative sînt concretizate în cifra de aproape 7000 de elevi instructori sportivi voluntari existenți acum, la început de an școlar. La obținerea acestui frumos rezultat secțiile de învățămînt și organele UCFS au primit un substanțial sprijin din partea organizațiilor U.T.M. Inițiativa organizării cursurilor a găsit un larg ecou în special în regiunile Galați (925 absolvenți), București (897), Argeș (491), Suceava (300) etc. În schimb, în unele regiuni, deși existau posibilități pentru atragerea unui număr important de elevi la aceste cursuri, s-a manifestat prea puțin interes față de această acțiune. Așa s-au petrecut lucrurile, de exemplu, în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, care a instruit numai 117 elevi, în regiunea Iași, unde au fost instruiți 120 de elevi, Ploiești și în alte locuri.

Bogatul program competițional prevăzut pentru acest an școlar re-

duce în actualitate problema formării de noi instructori sportivi voluntari din rîndul elevilor. Pentru aceasta este de dorit ca în fiecare școală medie, pedagogică, profesională și tehnică să se organizeze noi cursuri, cu participarea elevilor selecționați prin grija organizațiilor U.T.M., a asociațiilor sportive. Viitorii instructori vor fi aleși în primul rînd, bineînțeles, dintre elevii claselor a IX-a, a X-a și a XI-a ale școlilor medii, din anii V și VI ai școlilor pedagogice și din anii II și III ai școlilor profesionale și tehnice. În selecționarea cursanților este recomandabil să se acorde prioritate componenților echipelor reprezentative școlare, elevilor cu clasificare sportivă cel puțin la nivelul categoriei a III-a, toți — evident — cu note bune la învățură.

Ca și la primele cursuri organizate la începutul acestui an, accentul va trebui pus pe studierea individuală a broșurii „În ajutorul instructorului sportiv”. Pregătirea practică propriu-zisă va îngloba cel puțin un număr de 12 lecții care se vor desfășura în cadrul orelor de activități sportive cuprinse în planul de învățămînt. În aceste lecții va fi inclusă și pregătirea echipelor și sportivilor în vederea principalelor competiții școlare, mai ales a campionatelor republicane.

Desigur, pregătirea instructorilor sportivi voluntari se va face pe ramură de sport. În cadrul lecțiilor practice elevii vor căpăta cunoștințe privind principalele procedee tehnice și tactice ale ramurii sportive pentru care au optat și metoda însușirii acestor procedee. O deosebită atenție se va da practicii pedagogice, care va fi organizată tot în cadrul orelor de colectiv sportiv. Se recomandă, de asemenea, ca la sfîrșitul cursurilor să se organizeze seminarizări orale și practice care să sintetizeze materialul predat. Celor mai buni elevi li se vor înmîna carnetul și insigna de instructor sportiv voluntar.

La buna organizare și desfășurare a cursurilor trebuie să-și dea contribuția atât profesorii de educație fizică cît și consiliile asociațiilor sportive, sprijinite îndeaproape de conducerea școlilor și organizațiile U.T.M.

Un aspect deosebit de important îl constituie modul cum vor fi folosiți instructorii sportivi voluntari după absolvirea cursurilor. Unele școli, interpretînd mecanic instrucțiunile primite, au format, ce-i drept, elevi-instructori sportivi, dar s-au oprit aici. Astfel de situații nu trebuie să se mai repete în acest an. Secțiile de învățămînt vor trebui să îndrume îndeaproape, prin intermediul cercurilor pedagogice ale pro-

fesorilor de educație fizică, activitatea viitorilor instructori sportivi voluntari, astfel ca aceștia să-și aducă din plin contribuția la organizarea și desfășurarea întregii activități sportive din școli, începînd cu exercițiile de gimnastică de inviorare în internate și cu recreația organizată și sfîrșind cu pregătirea echipelor reprezentative în vederea campionatelor republicane școlare și cu organizarea întrecerilor în vederea „Concursului pentru insigna de polisportiv”.

Traducerea în viață a sarcinilor ce revin mișcării sportive școlare, se va realiza într-un mod și mai eficient prin formarea unui număr cît mai mare de instructori sportivi voluntari din rîndul elevilor, tineri care să devină colaboratori neobosiți ai asociațiilor sportive școlare și ai profesorilor de educație fizică.

TIBERIU STAMA

COLEGI DE CANCELARIE

(Urmare din pag. 1)

aprinde, în doi, pînă ce problema este elucidată. În cele din urmă, aparenții adversari pot fi văzuți îndepărtîndu-se împreună, la braț. Evident, s-a lămurit că e vorba de o neînțelegere.

Nu același lucru s-ar întimpla dacă unul din membrii colectivului s-ar abate de la disciplina pe care i-o impune munca. În astfel de cazuri, critica ia forme mai grave și cel care nu și-a îndeplinit datoria încearcă gustul amar al blamului pe care i-l dă întregul colectiv.

Așa se petrec lucrurile în marea majoritate a școlilor din patria noastră și aceasta arată, în fiecare caz în parte, spiritul de colegialitate care sălășluiește în colectivul respectiv, principiile după care se conduce munca acestuia.

Cît de surprinzătoare și mai ales cît de regretabilă este atmosfera dintr-o școală unde, printre cei cărora li s-a încredințat nobila sarcină de a educa generațiile viitoare, de a le cultiva trăsăturile morale ale constructo-

Concurs de admitere la Institutele pedagogice de învățători de 2 ani

Se aduce la cunoștință că luni, 28 octombrie a. c., se va ține concurs de admitere la următoarele institute pedagogice de învățători — cursuri de zi: Bacău, Arad (cu limbile de predare română și germană), Blaj, Cluj, Aiud (cu limba de predare maghiară), Oradea, Galați, Deva, Iași, Sighet, Odorhei cu limbile de predare română și maghiară), Buzău, Botoșani și Constanța.

La institutele pedagogice de învățători — cursuri de zi — sînt primiți absolvenți, ai școlilor medii de cultură generală cu diplomă de maturitate, în vîrstă de cel mult 27 ani.

Concursul de admitere se va da din următoarele discipline:

— limba și literatura română: scris și oral;

— aritmetica: scris și oral;

— istoria Romîniei: oral.

La secțiile cu predarea în limbile minorităților naționale candidații vor da proba scrisă și orală și la limba și literatura maternă.

În primul an de studii se acordă burse de stat tuturor elevilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de regulament, iar în al doilea an, în care procentul se pune pe practica pedagogică la catedră, toți elevii primesc salariul corespunzător funcției de învățător stațiar.

În aceeași zi — 28 octombrie 1963 — se ține concurs de admitere la cursurile fără frecvență și la institutele pedagogice de învățători din Arad, Cluj, Galați, Iași, Sighet, Odorhei (cu limba de predare maghiară), Botoșani și București. Disciplinele de concurs sînt aceleași ca și la cursurile de zi.

Înscrierile se fac la secretariatele institutelor pînă în ziua premergătoare examenului.

Informații suplimentare se pot obține de la institutele de învățători menționate, precum și de la secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare regionale și raionale.

Lectorat pentru părinți

La Școala medie din Dej funcționează de cîtiva ani un lectorat pentru părinți. Anul acesta vor lucra în cadrul lui 16 lectori propuși dintre profesorii cu o bogată experiență metodică și pedagogică. Pentru o eficiență mai mare a propagandei pedagogice printre părinți, temele sînt alese în funcție de etapa în care au loc lectoratele, ca și de situația concretă din școală. Expunerile și discuțiile vor fi urmate de diafilme și de scurte programe artistice, pe cît posibil legate de

tema în discuție. Astfel, se vor prezenta diafilmele „Educația copilului în familie”, „Grija partidului pentru educarea comunistă a tineretului în R.P.R.” etc.

În cadrul lectoratului se vor recomanda și lecturi adecvate pentru părinți ca de exemplu broșuri din colecția „În ajutorul părinților”. Totodată aceștia vor fi îndrumați să asculte emisiunile de la radio destinate părinților, precum și expuneri cu conținut pedagogic difuzate de către centrul de radioficare din Dej.

rilor socialismului sînt unii a căror conduită nu amintește nici pe departe de ceea ce ei înșiși cer și ar vrea să obțină de la elevii lor!

Ne referim aici la acei oameni care, în loc să-și consacre timpul și eforturile importantelor țeluri ale activităților din școală, ridicării muncii întregului colectiv, își irosesc zilele în preocupări mărunte, de o surprinzătoare meschinărie.

Profesorul cutare, să zicem, consideră că nimeni nu-l poate ajunge în ceea ce privește capacitatea profesională și îl desconsideră, în bloc, pe toți colegii lui. Arborînd un aer de superioară intransigență, nu vede, în activitatea celor din jur, decît cusururi. Întimplarea face să găsească unii colegi, fie chiar de bună credință, care să-i dea dreptate și să-l asculte. Nici nu este nevoie de mai mult. Mărul discordiei a fost aruncat și dacă ceilalți membri ai colectivului nu sesizează la vreme de unde pornește răul, pentru a-l rețea din rădăcină, el poate să ajungă la forme grave. O replică veninoasă sau una echivocă, cuvinte cu subtext sau priviri sem-

nificative devin tot alțița dușmanii ai muncii celui colectiv.

Astfel de situații pot fi întîlnite din furtună din ce în ce mai rar și acolo unde ele se mai întîlnesc există suficiente forțe pentru a le înlătura la vreme.

Pregătind pe cei chemați să muncească pentru desăvîrșirea construcției socialismului și pentru construirea comunismului noi toți, învățători și profesori, purtăm și nobila răspundere a formării profilului lor moral. Și ne putem achita cu cinstă de această răspundere numai dacă noi înșine avem o ținută etică ireproșabilă.

Modul cum este organizată munca în școlile din țara noastră, formele sub care se desfășoară diversele acțiuni inițiate de către colectivele de cadre didactice sînt de natură să creeze pretutindeni o atmosferă propice de muncă. În-suși acest mod de organizare și aceste forme de activitate determină din ce în ce mai mult creșterea simțămîntului răspunderii colective, al colegialității reale dintre cei ce sînt colegi de cancelarie.

O temă actuală

MODERNIZAREA PREDĂRII

Studiul teoriei probabilității și al statisticii matematice

Recent, Societatea de științe matematice și fizice din R.P.R. a organizat la Brașov o consfătuire cu privire la introducerea unor elemente de teoria probabilităților și de statistică matematică în școala medie — problemă de mare actualitate în prezent, întrucât aceste domenii ale matematicii au numeroase aplicații în fizică, chimie, biologie, industrie, tehnică etc. Participanții la consfătuire — membri ai Academiei R.P.R., profesori din învățământul mediu din toate regiunile țării ca și din învățământul superior, lucrători de la Institutul de matematică, de la Institutul de științe pedagogice, de la Direcția de statistică, de la Editura didactică și pedagogică — au ascultat o serie de conferințe și referate și au purtat interesante discuții pe marginea acestora.

Prof. univ. O. Onicescu, de pildă, a subliniat în conferința sa că introducerea studiilor unor elemente de teoria probabilităților și de statistică matematică în școala medie este cu atât mai necesară cu cât, datorită structurii sale logice, ca și interdependenței dezvoltării diferitelor ei ramuri, matematica poate fi înțeleasă în adâncime numai atunci când este studiată ca o știință unitară. Vorbitorul a tratat apoi unele probleme privitoare la statistică, precizând că aceasta studiază colective privite din dublul aspect al ansamblului elementelor constitutive și al caracteristicilor individuale, relațiile între aceste colective evoluind în timp, ca procese stochastice.

Acad. Gh. Mihoc, rectorul Universității București, a prezentat o conferință amplă asupra aplicării teoriei probabilităților în economie. Împărțirea ramurilor matematicii în două categorii — deterministă și probabilistă — a spus vorbitorul — fapt că teoria probabilităților și statistica matematică studiază fenomenele de masă, (în care rezultatele obținute au un caracter de medie sau trebuie reținute cu o anumită probabilitate), sint argumente importante în favoarea introducerii lor în școala medie, pentru pregătirea mai adecuată a elevilor în vederea activității lor ulterioare.

Evidențiind însemnătatea folosirii teoriei probabilităților în economie, acad. Gh. Mihoc a prezentat câteva din aplicațiile ei, dintre care unele clasice (teoria corelației, analiza seriilor dinamice, teoria selecției) și altele în curs de elaborare (indicii statistici, teoria firelor de așteptare sau a cozilor, programarea stochastică) și a rezolvat complet o problemă de determinare a numărului optim de mecanici reglori ai mașinilor automate dintr-o întreprindere.

Referatul asupra aplicațiilor calculului probabilităților și statisticii matematice în biologie și medicină, prezentat de acad. Șt. Milcu și elaborat de acesta în colaborare cu conf. univ. T. Postelnicu, a demonstrat amply și convingător importanța întrebunțării acestor metode matematice pentru a determina cât de mare trebuie să fie colectivitatea cercetată sau de câte ori trebuie repetat un experiment pentru a se putea trage concluzii juste. Analizând diferite aspecte ale acestor probleme, referatul a arătat utilitatea lor în practica medicală, în cercetarea demografică, în punerea diagnosticului, în înregistrarea și studiul diferitelor date privind funcții ale organismului uman sau animal, în cercetarea legilor de ereditate etc. Referatul a scos astfel în evidență importanța pregătirii matematice a viitorilor medici și biologi.

A luat cuvântul la consfătuire și prof. univ. Mircea Biji, directorul general al Direcției generale de statistică, care, după ce a prezentat câteva impresii de la cea de a 34-a sesiune de la Ottawa a Institutului internațional de statistică, a subliniat, la fel cu ceilalți vorbitori, necesitatea studierii în școala medie a disciplinelor matematice cu largă aplicativitate, în rândul cărora se numără statistica și teoria probabilităților.

Cu interes au fost ascultate de participanții la consfătuire și referatele prezentate de tov. T. Magda, directorul Direcției regionale de statistică Brașov, F. Todor, asistent la Institutul politehnic din Brașov, ca și referatul elaborat de N. Rancu și L. Tövissi, de la I.S.E.-

București cu privire la necesitatea și modalitățile predării în învățământul mediu a unor elemente de teoria probabilităților și statistică matematică.

Probleme foarte strins legate de introducerea în școală a acestor discipline a cuprins referatul expus de conf. univ. G. Ciucu, care a prezentat un proiect de programă și a propus o concepție asupra manualului ce ar urma să se editeze, ridicând și câteva probleme de natură metodică: pregătirea matematică anterioară a elevilor, pregătirea profesorilor, modalitățile cele mai indicate de predare. Programa propusă prevede, după definiția axiomatică a noțiunii de probabilitate, studiul unor proprietăți ale ei, introducerea definiției clasice cu aplicații, abordarea teoremelor de adunare și de înmulțire a probabilităților, studiul noțiunilor de variabilă aleatoare, funcție de repartiție, densitate de repartiție, valori medii, dispersie, momente, coeficient de corelație, precum și câteva noțiuni privind teoria selecției, verificarea statistică a ipotezelor, controlul statistic al calității produselor. Referatul a menționat că studiul teoretic trebuie să fie însoțit de aplicații, de indicații pentru folosirea tabelelor, de rezolvarea unor probleme.

Numeroși participanți la consfătuire au luat parte la dezbateri pe marginea conferințelor și referatelor. Ei au aprobat în unanimitate propunerea de a se preda în clasa a XII-a a școlii medii noțiuni de teoria probabilităților și de statistică matematică. Unii din ei (Gh. Mateescu-Tg. Mureș, C. Ivănescu-Tirgoviște, D. Stemer-Galați, A. Corduneanu-Iași), au arătat că este necesar a se redacta o programă nouă de matematică pentru clasele IX—XII, eliminându-se ceea ce este depășit și inactiv pentru a se putea introduce în schimb noțiuni moderne, necesare bunei pregătiri a elevilor. Cerind ca introducerea noilor capitole de matematică să se facă cu luarea tuturor măsurilor pregătitoare, alți vorbitori (T. Postelnicu, Gh. Petrescu-Pitești, I. Ilasievici-București, Gh. Ciucu, I. Cuja-Brașov, F. Păsărică-București, T. Roman, T. Iancu-Timișoara) au făcut propuneri concrete privind conținutul și volumul programei și au sugerat ca încă din anul școlar viitor să se experimenteze un proiect de programă la câteva școli din țară. Ei au propus totodată să se editeze un proiect de manual care să fie difuzat în școli și discutat apoi, în cadrul unei consfătuiri, odată cu primele rezultate obținute în clasele experimentale. S-a

cerut de asemenea ca „Gazeta matematică și fizică” seria „A” să publice unele lecții, articole de orientare și sugestii metodice, așa ca profesorii să fie pregătiți din vreme în vederea predării. O serie de vorbitori cum sint I. Grigore-Ploiești, T. Postelnicu, Gh. Ciucu s-au oprit în cuvântul lor la căile introducerii noțiunii de probabilitate, astfel încât să se asigure accesibilitatea ei, corectitudinea ei matematică, înarmarea elevilor cu priceperea de a o aplica în practică. Acad. Gh. Mihoc și prof. univ. Gh. Marinescu, membru corespondent al Academiei R.P.R., au subliniat necesitatea informării continue a profesorilor din școlile medii cu privire la progresele disciplinelor de specialitate și au arătat că cei ce lucrează în învățământul superior sint gata să dea tot sprijinul necesar în această direcție.

Consfătuirea, la buna desfășurare a căreia au contribuit substanțial filiala din Brașov a S.S.M.F., Institutul politehnic și școlile medii nr. 1 și 2 din localitate, a marcat un nou pas înainte în preocupările legate de modernizarea învățământului matematicii în școlile noastre.

Conf. univ. T. ROMAN
Secretar general al S.S.M.F.

O știință mereu în transformare

În ultima perioadă, o dată cu noile cuceriri obținute în domeniul științei și al tehnicii, predarea fizicii în școală ridică mereu alte probleme noi.

Din capul locului trebuie să observăm că ea se întrepătrunde tot mai mult cu matematica. Nu degeaba un mare fizician se plîngea că, de la o vreme, fizica a devenit grea pentru... fizicienii, din pricina aparatului matematic tot mai complex ce-l solicită. Dar, în vreme ce principiile bazele matematicii sint puse odată pentru totdeauna și nu ne putem aștepta, de pildă, la o surpriză de genul variabilității masei — ceea ce a echivalat, în aritmetică, cu reconsiderarea tablei înmulțirii — în fizică se petrece fenomenul invers: înseși bazele ei se găsesc expuse celor mai radicale transformări.

Ajunși aci trebuie să accentuăm asupra unei probleme specifice, care nu se pun decât profesorului de fizică: el trebuie să creeze elevilor astfel de reprezentări despre noțiunile fizice încât, pe de o parte, însușirea acestora să fie temeinică, iar pe de altă parte să fie suficient de elastică, așa încât la nevoie cunoștințele să poată fi restructurate conform ultimelor date ce completează,

sub ochii noștri, tabloul fizic unitar al lumii. A și trebuit să renunțăm la unele noțiuni care s-au dovedit a fi sterpe — precum caloricul indestructibil, masa magnetică etc. — și fără îndoială că va fi necesar să se renunțe și la altele.

Matematica cunoaște și ea perfecționarea unor noțiuni (cum a fost de pildă cazul cu noțiunile legate de calculul diferențial și integral), dar aci nu poate fi vorba de răsturnări ca în fizică, ci de lucruri care se clarifică și se cristalizează, fără zdruncinări, în decursul unei perioade de timp îndelungate. Fizicii, dimpotrivă, i se cerc să ia adesea în considerație și cele mai neînsemnate nuanțe. Se știe, bunăoară, că din luarea în seamă a unei variații atât de neîn-

semnate ca elasticitatea lichidelor, variație pe care oamenii de știință o ignorau, savantul român ing. George Constantinescu a creat o întreagă disciplină cu extrem de largi aplicații practice — sonicitatea.

Toate aceste argumente pledează pentru modernizarea continuă a programei după care se realizează studiul fizicii în școală. Ele pledează, totodată, pentru o continuă perfecționare a pregătirii profesorilor de fizică, le cer acestora să fie permanenți la curent cu ceea ce este nou în domeniul specialității lor, pentru a nu rămâne în urmă, pentru a fi întotdeauna la pas cu cuceririle științei și tehnicii.

ȘTEFAN FATULESCU

Definițiile și ordinea introducerii lor

Stabilirea mărimilor fundamentale nu după criterii legate de natura acestora, ci conform unor necesități privind posibilitatea unei mai comode măsurări duc uneori la faptul că definițiile unităților de măsură influențează ordinea de predare a mărimilor.

În ceea ce ne privește, considerăm că, dacă mărimile fizice trebuie introduse în ordine logică, așa cum decurg una din alta, ordinea de predare a definițiilor unităților de măsură nu poate fi însă aceeași cu ordinea predării mărimilor, întrucât aceste definiții se schimbă în funcție de perfecționarea tehnicii măsurătorilor. Astfel, dacă de multe ori se întâmplă că definiția unei mărimi „B” se bazează pe mărimea „A”, în schimb la unitățile de măsură situația este tocmai inversă. Dacă vom încerca să schimbăm definiția mărimilor ținând seama numai de definiția unităților ne vom abate de la calea logică și elevii nu vor mai înțelege nimic.

Un exemplu de acest fel îl constituie mărimile din electromagnetism. De pildă, se știe că intensitatea cîmpului magnetic este egală cu dublul cîmpului dintre intensitate și distanță, că inducția magnetică este egală cu produsul dintre permeabilitate și intensitate, iar fluxul inducției magnetice este egal cu produsul dintre inducție și suprafață. Tehnica măsurătorilor impune însă definirea teslei —

unitatea de măsură pentru inducția magnetică — cu ajutorul weberului, unitate de măsură pentru fluxul inducției magnetice. Aceasta, deoarece realizarea în concret a weberului pe baza legii I a fenomenului de inducție electromagnetice este mai precisă, aflîndu-se la nivelul actual al tehnicii măsurătorilor. Această situație face pe unii autori de manuale să definească inducția magnetică cu ajutorul fluxului, introducînd noțiunea de flux înainte inducției magnetice, ceea ce nu este corect.

O situație asemănătoare întîlnim și în cazul mărimilor fotometrice. Aici, deoarece candelă — unitate de măsură pentru intensitate luminoasă — este o unitate fundamentală în Sistemul Internațional, expunerile date în manuale încep cu intensitatea luminoasă, ceea ce nu este logic.

În sfîrșit, pentru a defini metrul, conform definiției actuale, ca un anumit multiplu al lungimii de undă a radiației portocalii a kriptonului, ar trebui ca studiul fizicii în școală să înceapă cu studiul undelor, ceea ce este, desigur, imposibil.

Se vede deci încă odată că ordinea de predare a mărimilor nu trebuie să fie influențată de ordinea predării definițiilor unităților de măsură.

Ing. IOAN RACZ
Arad

Experiențe în laboratorul Școlii medii nr. 27 din București

LECTII LECTII

Comparând cîteva lecții de marxism-leninism

În cadrul complexului proces de instruire și educare ce se desfășoară în școlile medii de cultură generală în vederea pregătirii multilaterale a tinerei generații, predarea cunoștințelor de marxism-leninism deține un loc important, ea contribuind în mod nemijlocit la înarmarea elevilor cu concepția științifică despre natură și societate. Desigur, formarea concepției științifice despre lume nu este exclusiv rezultatul însușirii cunoștințelor de filozofie materialist-dialectică, de economie politică și de socialism științific. Școala noastră realizează această sarcină prin studii în toate disciplinele prevăzute în planul de învățământ, discipline care sînt predate în lumina științei marxist-leniniste, însă însușirea de către elevi a bazelor acestei științe are, desigur, rolul cel mai important.

Predarea bazelor marxism-leninismului în școlile medii ridică în fața profesorilor numeroase probleme legate de înțelegerea clară de către elevi a tezelor teoretice, de lămurirea unor categorii cu un caracter foarte abstract, de legarea acestora de viață și de cunoștințele studiate la celelalte discipline, de asigurarea unei succesiuni logice a problemelor și de expunerea lor într-o formă clară, simplă dar nu simplistă, accesibilă elevilor dar fără vulgarizare. Am asistat de curînd în cîteva școli din Capitală, la o serie de lecții de economie politică și de filozofie care au dovedit că rezolvarea acestor probleme este posibilă printr-o pregătire prealabilă conștiințioasă a lecției, printr-o selecționare judicioasă a aspectelor esențiale ale materialului ce urmează a fi predat, precum și prin concretizarea tezelor teoretice cu ajutorul unor exemple concludente, semnificative.

Una dintre aceste lecții a tratat problema fundamentală a filozofiei și lupta dintre materialism și idealism de-a lungul istoriei. Chiar de la început, prin precizia cu care au fost formulate întrebările, această lecție i-a îndrumat pe elevi spre sublinierea a ceea ce era esențial în tema respectivă. Întrebările succedîndu-se în mod logic, i-au ajutat pe elevi să pună în lumină aspectele esențiale, să dea răspunsuri precise și argumentate. Ei au arătat astfel că întreaga istorie a filozofiei este de fapt istoria luptei dintre materialism și idealism, că această luptă este oglindirea pe plan ideologic a luptei de clasă, au subliniat legătura dintre caracterul progresist al claselor și păturilor care adoptă concepția materialistă și caracterul reacționar al celor ce propovăduiesc idealismul. Îndrumați cu pricepere de profesoară, elevii au dat o scurtă caracterizare a gândirii materialiste născute din antichitate, au explicat subordonarea filozofiei de către biserică în evul mediu, au vorbit despre reflectarea pe plan ideologic a descompunerii feudalismului și a ridicării burgheziei, despre meritele și limitele materialismului din secolul al XVIII-lea etc. Profesoara nu a ascultat în mod pasiv răspunsurile lor, ci a intervenit ori de cîte ori era necesar, rezumînd, subliniind ideile esențiale, nelăsînd să se strecoare nici o confuzie, cerînd să se lămurească unele noțiuni mai complexe, ca de pildă „cognoscibilitate”, „mecanicism” etc. și prelinzînd folosirea permanentă a terminologiei științifice. Este de remarcat de asemenea faptul că profesoara a făcut mereu apel la cunoștințele căpătate anterior de elevi atît la lecțiile de filozofie cît și la alte discipline. De asemenea, ea a atras atenția elevilor asupra unor lucrări de literatură beletristică ce ilustrează aspecte legate de ceea ce au învățat ei.

În expunerea lecției noi, despre gândirea filozofică și social-politică din trecutul țării noastre, profesoara s-a oprit asupra celor mai importanți reprezentanți ai acestei gândiri. Ea a subliniat multilatera-

litatea preocupărilor lui Dimitrie Cantemir, elemente materialiste existente în concepțiile sale, încrederea sa în posibilitatea omului de a cunoaște lumea etc. Pe larg s-a oprit profesoara asupra concepțiilor lui N. Băicescu, arătînd că acesta s-a apropiat de concepția materialistă a istoriei datorită legăturii sale cu practica revoluționară, subliniind faptul că a intuit lupta de clasă și rolul ei, ca și rolul hoțărîtor al maselor în istorie, și explicînd apoi cauzele limitelor din concepțiile lui. Întreaga expunere a fost extrem de clară, scrupulos științific și, în același timp, expresivă, însuflețită, captînd atenția și interesul elevilor prin argumentarea strînsă, logică, prin accesibilitatea formulărilor și caracterul plastic al acestora.

Tot atît de izbutită a fost și lecția de economie politică în cadrul căreia s-au verificat cunoștințele elevilor despre producția de mărfuri și s-a predat legea valorii. Și aici, datorită unor întrebări bine formulate elevii au dat răspunsuri juste, corecte din punct de vedere științific, lipsite de schematicism. Ținînd seama de nivelul înțelegerii elevilor, profesoara a folosit exemple concrete și a intervenit în repetate rînduri pentru a lumina din diferite puncte de vedere tezele aduse în discuție. Nu mai puțin important este faptul că a recurs în largă măsură la contribuția elevilor în lămurirea problemelor. Bunăoară, comparînd un ceas de mînă și o riglă, ea le-a cerut să explice de ce ceasul are o valoare mai mare, de ce are un preț mai mare. Răspunsurile juste ale elevilor, faptul că ei n-au recurs la fraze declarative, neargumentate au dovedit eficacitatea explicațiilor din lecția anterioară.

O adevărată măiestrie a dovedit profesoara în predarea lecției „Legea valorii”, care ridică cerințe didactice deosebit de mari, avînd în vedere importanța acestei teme cît și dificultățile pe care le comportă înțelegerea sa. Recurgînd la mijloacele cele mai adecvate nivelului elevilor, fără a face însă vreo concesie de ordin științific, profesoara a explicat esența legii valorii și a cerut imediat să se arate legătura ei cu timpul de muncă socialmente necesar, atrîgînd apoi elevii la explicarea modului în care legea valorii acționează prin mecanismul prețurilor. Toate concluziile au fost trase de elevi, stimulați de exemplificarea concretă și de întrebările profesoarei. Aceasta a scris apoi pe tablă tezele cu privire la rolul legii valorii și, imbinînd cu dibăcie metoda inductivă cu cea deductivă, respectînd succesiunea logică a expunerii fenomenelor economice, mișcîndu-se mereu de la cunoscut la necunoscut, de la simplu la complex, evitînd formulările greoaie, abstracte, cu ajutorul unor exemple bogate și sugestive, a asigurat înțelegerea deplină a noilor cunoștințe de către elevi.

Nu putem afirma însă, din păcate, că toate lecțiile de filozofie și de economie politică la care am asistat s-au desfășurat la același nivel. De pildă, la una din aceste lecții, la care se verificau cunoștințele elevilor despre materialitatea lumii, întrebările profesoarei, avînd un caracter mult prea general („Ce loc ocupă materialitatea lumii în cadrul filozofiei?”, „Ce este mișcarea în sens filozofic?” etc.) răspunsurile au suferit adesea din punct de vedere al preciziei științifice. Rectificările și completările fiind făcute nu de clasă, ci de profesoară, s-a creat, cum era și firesc în asemenea condiții, o atmosferă de pasivitate. S-au pus uneori prea multe probleme într-o singură întrebare. De pildă: „Ce este materia, să vedem cum se desfășoară mișcarea și ce categorii mai trebuie să discutăm?” Elevii n-au știut, desigur, cum să răspundă la o asemenea avalanșă de întrebări care, pînă la urmă, au trebuit să fie lămurite de profesoară. Deși logica desfășurării lecției ar

fi cerut să se lămurească în primul rînd categoria filozofică de materie, ca punct de plecare pentru înțelegerea clară a materialității lumii, profesoara a trecut la alte întrebări, fără a face sublinierile ce se impun. Nu este de aceea de mirare că elevii, chiar în cazul cînd au formulat corect o definiție sau o teză, au reușit foarte rar să le interpreteze, să le argumenteze.

Se poate că, așa cum afirmă profesoara, clasa respectivă este o clasă slabă. Dar dacă lucrurile stau așa deabia i s-ar fi cerut străduințe mai susținute pentru găsirea unor metode eficiente, stabilite în prealabil pentru fiecare lecție în parte, în vederea însușirii clare de către elevi a ideilor fundamentale. Modul cum a decurs lecția în continuare a arătat însă că profesoara nu a depus asemenea străduințe.

Prînd cunoștințele despre materii și conștiință, ea a scris pe tablă schema tezelor principale. Deși explicarea acestora a fost corectă din punct de vedere științific, nu s-au făcut sublinierile necesare pentru a se pune în evidență unele aspecte și momente de cotitură în procesul apariției conștiinței. Predarea s-a desfășurat într-un mod destul de abstract. Tonul expunerii a fost lipsit de expresivitate, iar elevii nu au fost atrași într-o participare activă la lecție. De pildă, atunci cînd li s-a arătat că legea societății pot fi cunoscute și folosite în interesul oamenilor, care se pot apăra de acțiunea nefastă a unora din ele, nu li s-au cerut exemple pentru ilustrarea acestui fapt, deși era cazul, profesoara limitîndu-se să se refere la acțiunea legii valorii în socialism, studiată în anul precedent, fără a și concretiza spusele.

Am asistat și la o lecție de economie politică ținută de această profesoară, lecție care în general, a fost realizată mai bine, cu toate că și aici s-a observat o anumită superficialitate în cunoștințele elevilor. De data aceasta, verificînd cunoștințele privitoare la forța de muncă a omului ca marfă, profesoara a pus întrebări mai concrete și mai limitate, ceea ce a determinat obținerea unor răspunsuri mai complete. S-a remarcat în această lecție și o mai mare exigență, profesoara combătînd tendințele de vulgarizare în ceea ce privește conținutul și terminologia răspunsurilor și cerînd să se lămurească exprimările confuze. Și aici s-a observat însă metoda greșită de a pune concomitent mai multe întrebări. Elevii au fost întrebați astfel, în același timp „ce face capitalismul cu forța de muncă, ce însușire are această marfă, ce trebuie să facă muncitorul pentru a produce valoarea și plusvaloarea”. E de la sine înțeles că la o astfel de întrebare „multiplă” nu s-a putut obține un răspuns mulțumitor.

Lecția nouă, despre procesul de producere a plusvalorii, a inclus probleme foarte complexe, ca de pildă aceea a capitalului constant și a capitalului variabil, a ratelor plusvalorii etc. Ea a fost expusă la un nivel înalt, poate prea înalt, față de posibilitățile elevilor, aproape la nivelul unui curs universitar, care nu mai consideră necesară explicarea amănunțelor, cum ar fi de pildă, uzura mașinilor, trecerea unei părți a valorii acestora în valoarea nou creată și altele.

Comparația între lecțiile la care am asistat ne-a arătat încă odată că scopul urmărit prin predarea bazelor științei marxist-leniniste în școlile de cultură generală poate fi realizat la un nivel științific corespunzător numai printr-o preocupare permanentă din partea profesorului pentru accesibilitate, pentru însușirea de către elevi a cunoștințelor de bază, pentru găsirea celor mai bune metode în vederea deprinderii lor cu o gândire logică, independentă.

Lector univ.
GABRIELA DUMITRU

De ce n-au fost atenți elevii ?

În pauza dinaintea orei de științe naturale, elevii de serviciu din clasa a V-a „B” au fost solicitați de profesoara care predă acest obiect să aducă în clasă materialul didactic necesar. În scurt timp catedra s-a umplut de mulaje, foi de ierbar, plante cu flori, planșe colorate. Toate acestea au atras din primul moment atenția elevilor. Ei au început să le cerceteze cu curiozitate, uitînd chiar de recreația bine meritată după ora de matematică.

Dar iată că a sunat. Profesoara a intrat în clasă și a început verificarea. Chiar și în timpul acesta atenția elevilor, în loc să se concentreze la cele ce se discută cu elevii întrebați, este atrasă de materialul didactic. Li interesează în deosebi mulajul reprezentînd o secțiune prin floarea angiospermelor, ca și planșele colorate cu diverse tipuri de flori. S-au uitat atîta la ele, încît acum, cînd începe lecția nouă, li se pare că le cunosc pe de rost.

Profesoara îi anunță că azi vor studia organele reproducătoare ale plantelor. Apoi le spune rînd pe rînd care sînt părțile componente ale florii și detașează în același timp cu grijă aceste părți din mulajul de pe catedră. Dar curios: elevii n-o urmăresc. Unii răsfoiesc manualul, iar alții nu-și ridică privirile de pe caetul de notițe. Profesoara insistă: acestea de culoare verde sînt sepalele; celelalte sînt petalele și, după cum vedeți, ele sînt divers colorate, iar în centru sînt staminele și cu pistilul. Cîțiva elevi ridică privirile un moment pentru ca apoi să le coboare iarăși, indiferenți.

Nici foile de ierbar și florile care se află acum pe fiecare bancă nu s-au bucurat de mai mult succes. Elevii le lasă pe marginea băncii, necercetate.

Profesoara se miră. Știa că are de a face cu elevi vioi, activi și dornici să învețe lucruri noi — dar de data aceasta nu-i poate atrage cu nimic. Și doar s-a preocupat să aducă în clasă materiale variate, interesante, care să ilustreze cît mai bine lecția. Necăjită, adresează clasei un reproș colectiv: De

ce nu sînteți atenți la explicație și nu priviți florile de pe mulaj sau de pe planșe? Elevii ezită un moment. Apoi, unul din ei încearcă să-i dezvinovățească pe toți: „Noi le-am văzut în pauză, știm ce reprezintă și planșele și mulajul, am văzut și florile pe care ni le-ați adus, le știm pe toate cum arată”.

Așa a căpătat profesoara răspunsul la întrebarea ce o frîntînta. Abia acum și-a dat seama că materialul didactic, oricît ar fi de variat și interesant, dacă nu este prezentat în momentul cel mai potrivit al lecției, ci este cercetat de elevi la întimplare, aceștia, cunoscîndu-l — superficial — dinainte, cred că știu tot ce era de știut și nu mai sînt atenți la explicații.

Lecția despre care am vorbit mai sus n-a fost o lecție izbutită.

Atitudinea elevilor a făcut-o pe profesoară să înțeleagă un lucru: că nu trebuia să neglijeze importanța pentru elevi a noului, ci să folosească elementul nou cu adevărată pricepere pedagogică.

T. CREȚU

Lucrare scrisă de control.

LATURA PRACTICĂ

Rolul tot mai important al chimizării în dezvoltarea economiei noastre socialiste, ca și marea dezvoltare pe care a cunoscut-o industria chimică în ultimii ani, impun cu necesitate ca studiul chimiei în școală să se realizeze în tot mai strânsă legătură cu practica, cu viața. O serie de lecții la care am asistat la unele școli medii din Capitală și din orașul Ploiești ne-au demonstrat că mulți profesori de chimie se străduiesc să facă cunoscute elevilor lor cele mai noi și mai caracteristice aplicații practice ale chimiei în producție, să le lămurască problemele privitoare la folosirea ei în industrie, în agricultură, în medicină și în viața de toate zilele. Dînd elevilor cunoștințe temeinice, utile, legate strîns de viață, astfel de lecții dezvoltă în același timp interesul lor pentru însușirea chimiei, făcîndu-i mai atenți și mai receptivi și trezindu-le dorința de a afla cît mai multe despre problemele studiate.

O asemenea lecție a fost, de pildă, lecția despre hidrogen ținută la clasa a VIII-a, care a început prin a arăta importanța cunoașterii acestui element cu o largă întrebuintare în cele mai variate ramuri industriale. Profesorul a subliniat astfel faptul că hidrogenul este nepăsit din industria îngrășămintelor chimice, a îngrășămintelor minerale, a maselor plastice, unde este folosit în combinație cu azotul, că este folosit la fabricarea alcoolului metilic, a benzinelor sintetice, la solidificarea uleiurilor vegetale, la obținerea unor temperaturi înalte cu ajutorul flăcării oxihidrice care se folosește la sudarea sau tăierea metalelor. Toate acestea au stimulat interesul elevilor pentru cunoașterea proprietăților fizice și chimice ale acestui element, datorită cărora se face atît de util, ca și pentru cunoașterea metodelor industriale și de laborator prin care se prepară el. Procedînd în acest fel profesorul a făcut să crească de la început interesul elevilor pentru lecție, ceea ce a asigurat însușirea conștientă a cunoștințelor predate în cursul ei.

În strînsă legătură cu problemele producției s-a desfășurat și o altă lecție la care am asistat și care se referea la acidul clorhidric. În cadrul acesteia elevii au aflat numeroase lucruri interesante despre folosirea acidului clorhidric la prepararea industrială a hidrogenului sulfurat și a clorurilor, la curățirea suprafețelor metalice înainte de sudură etc. Atunci cînd a vorbit despre fabricarea acidului clorhidric profesorul le-a vorbit despre faptul că și produsul secundar obținut cu acest prilej — sulfatul de sodiu —

are o largă întrebuintare în industrie și anume la fabricarea sticlei. Vorbindu-se despre obținerea acidului clorhidric pe cale sintetică s-a amintit procedeul folosit la Combinatul chimic de la Borzești, unde se folosește clorul, obținut de la electroliza clorurii de sodiu. Această metodă i-a interesat pe elevi în mod deosebit, fiind vorba de un procedeu nou.

Punînd pe prim plan latura practică a problemelor legate de studiul acidului clorhidric, profesorul i-a antrenat pe elevi la o participare activă în desfășurarea lecției, ceea ce a făcut ca ei să-și însușească numeroase cunoștințe utile înțelegerii unor procese industriale importante.

Am asistat și la o lecție de chimie în clasa a XI-a, despre metan, în care s-a vorbit despre o serie de ramuri industriale ce folosesc ca materie primă această importantă bogăție naturală a țării noastre. Elevii au urmărit cu un viu interes explicațiile profesorului, care le-a arătat că la baza fabricării cauciucului sintetic și a maselor plastice stă acetilena obținută din metan, că tot din metan se obține negrul de fum utilizat în industria cauciucului și a ceramelurilor, că o serie de produși obținuți din metan — cum ar fi formaldehida și formiatul de

sodiu — sînt întrebunțați ca dezinfectanți, în tăbăcărie, în industria coloranților etc. Foarte mult i-au interesat pe elevi cunoștințele despre gazul de sinteză, care se obține din metan și se folosește la obținerea grăsimilor sintetice, a săpunurilor, a alcoolilor superiori sau a carburanților lichizi și despre derivații halogenati ai metanului — folosiți ca agenți frigorifici, ca solvenți în industria uleiurilor, în industria textilă etc. — ca și despre nitrometan — mult întrebunțat ca solvent. Arătîndu-le perspectivele dezvoltării încă și mai largi a utilizării practice a metanului, profesorul le-a vorbit despre cercetările întreprinse la institutul „Chimigaz” din Medias, menite să contribuie la extinderea continuă a industrializării acestui produs. Lecția despre metan a scos astfel pe primul plan importanța cunoașterii acestei hidrocarburi cu care se începe studiul chimicii organice și care stă la baza preparării unor substanțe ce urmează să fie studiate în lecțiile ulterioare.

Accentuînd latura practică a cunoștințelor de chimie, ajutîndu-i pe elevi să înțeleagă că această știință are o mare însemnătate în toate domeniile vieții, le trezim interesul pentru studiarea ei, îi determinăm să învețe conștient, temeinic.

C. DEMETRESCU

In eprubetă — cheia problemei.

Conversația introductivă și cunoștințele de lexic

Conversația introductivă, despre care în ultima vreme se vorbește din ce în ce mai mult este, după părerea noastră, unul din elementele importante ale lecțiilor de limba franceză.

Conversația introductivă ridică multiple probleme. La loc de frunte se află, bineînțeles, aceea a lexicului, consolidarea cunoștințelor de lexic și însușirea de către elevi a unor noi cuvinte deosebit de bune parte rațiunea de a fi a acestui procedeu didactic. Într-adevăr, în propozițiile rostite de profesor în cadrul conversației introductive trebuie să se strecoare unele cuvinte noi, al căror înțeles urmează să fie dedus de elevi după sensul frazei, după gesturile profesorului, după mimica lui.

Aceste cuvinte vor fi cu atît mai ușor memorate cu cît profesorii le repetă mai des în timpul conversației, situîndu-le în diferite propoziții. Este recomandat ca într-o frază să nu fie introdus decît un singur cuvînt necunoscut, iar profesorul să nu treacă la o altă idee decît după ce s-a asigurat că, în majoritatea ei, clasa și-a însușit acel cuvînt.

Trebuie să subliniez cu acest prilej că, după cum am remarcat, un cuvînt memorat pe cale auditivă este pronunțat cu ușurință și corect. Elevii nu sînt derutați de aspectul grafic al cuvîntului și nu sînt

nevoiti să piardă vremea încercînd să aplice regulile de pronunțare adecvate (mă refer aici la clasele mici unde nu s-a produs încă automatizarea cititului). Pentru a învăța cuvinte cum ar fi, de pildă, „la chaise”, elevul trebuie să aplice simultan patru reguli de pronunție: 1) ch se citește ș; 2) ai se citește e; 3) s între două vocale se citește z; 4) e mut are o pronunție specifică. Se vede dar că aceasta cere multe eforturi elevilor, eforturi pe care le putem înlătura în bună parte prin includerea cuvîntului în conversația introductivă. Am observat că și unii elevi din clasa a VII-a pot fi derutați de aspectul grafic. Iată un exemplu: „Ayez soin de votre salle de classe et soyez disciplinés” (manualul de limba franceză pentru clasa a VII-a, pag. 8). Pronunția lui „ayez” și „soyez” (a acestuia din urmă mai cu seamă, pentru că este așezat în apropierea lui soin) dau mult de furcă elevilor. Atunci însă cînd îi ajutăm să și-și însușească pe cale orală obținem mult mai repede rezultatele bune. Aceasta asigură și economisirea unui timp prețios, pe care altfel îl răpește corectarea greșelilor de pronunție.

Sigur că, pentru începători, este indicat să se utilizeze pe cît se poate, în cursul conversației introductive, mijloacele intuitive. De pildă arăt un penar și spun: „le plumier”. Repet de mai multe ori

„le plumier” — fără să scriu pe tablă. Apoi întreb: „Qu'est ce que c'est?” și tot eu răspund „C'est le plumier!” — apoi întreb din nou: „Qu'est ce que c'est?” și de data aceasta răspund elevii: „C'est le plumier”. În felul acesta are loc nu numai o conversație, ci și fixarea cunoștințelor. Aceasta se întîmplă datorită faptului că de fiecare dată cuvîntul nou este prezentat într-un context și astfel este mult mai ușor reținut, pentru că este fixat și cu ajutorul asociațiilor. Desigur, prin urmare, că eficacitatea conversației introductive este cu atît mai mare cu cît profesorul știe să găsească un număr mai mare de propoziții în care să încadreze cuvîntul nou, evitînd pe cît posibil traducerea (de bună seamă că în anumite cazuri traducerea unui cuvînt sau a unei

propoziții este necesară, nu trebuie să neglijăm însă la traducerea integrală prematură a textului).

Un rol important îl are conversația în „dezlegarea limbilor”. Ea îl poate ajuta astfel mult pe profesor în înlăturarea uneia din cele mai mari greutăți pe care o întîmpină — aceea de a-i deprinde pe elevi să utilizeze degajat, în formularea unei idei, bagajul lexical și regulile gramaticale pe care și le-au însușit la lecție.

Să nu uităm, în sfîrșit, că adesea conversația introductivă permite sesizarea de către elevi a calității emoționale a textului, mai cu seamă atunci cînd ea începe printr-o scurtă expunere a profesorului. Lecțiile în care se folosește conversația introductivă solicită atenția și curiozitatea elevilor, mai ales dacă venim în clasă și cu material didactic atractiv.

La clasele mici la care m-am referit pînă în prezent, clase cu un bagaj lexical redus, am făcut nu odată exerciții de fixare imediat după conversația introductivă. Această reluare se poate face înainte sau după scrierea cuvîntelor noi pe tablă, înainte sau după lectura model a profesorului și apoi a elevilor.

Referitor la verificarea cunoștințelor noi, trebuie să mărturisesc că

foarte rar verific în ce măsură și-au însușit elevii cuvintele scrise în caietul-vocabular, tocmai pentru că atunci cînd am cerut învățarea lor pe dinafară nu am obținut rezultate satisfăcătoare: fie că elevii învățau aceste cuvinte greșit, pentru că le copiaseră greșit, fie că, învățîndu-le izolat, le venea greu să le utilizeze în propoziții și le uitau tot așa de repede pe cît le învățau. În schimb, cer elevilor să învețe în defăvăr 2-3 rînduri din text. Cum pentru fiecare text, sînt afectate două ore elevii învățau cite 5-6 rînduri pe care le aleg în așa fel încît să cuprindă cuvinte uzuale și în același timp și cuvinte noi. Aceasta li a-jută să învețe în context cuvintele noi, și să-și împropăteze cuvintele asimilate anterior.

Considerînd conversația introductivă ca pe unul din elementele esențiale ale unei lecții de limba franceză, nu trebuie să uităm că ea nu reprezintă numai un mijloc de a pregăti predarea lecției noi, ci și o cale de a facilita desfășurarea acesteia de a îmbogăți vocabularul elevilor și, mai ales, de a-i obișnui să-l utilizeze practic.

FELICIA CHIȚU
Școala de 8 ani nr. 151
București

Lectura suplimentară a elevilor

Cunoștințele de literatură ale elevilor sînt completate și adîncite pe baza lecturilor suplimentare, efectuate în lumina indicațiilor date de profesor. În programele școlare ale claselor a V-a și a VI-a se fac recomandări deosebit de judicioase de opere pentru lectura suplimentară a elevilor, recomandări care constituie astfel un ajutor prețios în munca profesorului de literatură. Pentru clasa a VII-a, însă, nici noua programă și nici manualul nu dau indicații privind autorii. Ținînd seama de acest fapt, am căutat să rezolv problema lecturii suplimentare a elevilor clasei a VII-a pe baza experienței pe care am acumulat-o în această privință în anii trecuți.

În primul rînd am căutat să asigur cunoașterea de către elevi a operelor literare necesare studierii vieții și creației scriitorilor prezenți în manualul clasei a VII-a. Am recomandat elevilor în total circa 55-60 de lucrări, ținînd seama că elevilor din clasa a V-a le sînt recomandate 44 de lucrări iar celor din clasa a VI-a 49. Tot din studiul listelor cu indicații bibliografice pentru clasele a V-a și a VI-a am constatat că aproximativ trei pătrimi din operele indicate sînt ale unor scriitori romîni (din care jumătate autori clasici și jumătate autori contemporani) iar o pătrime este rezervată scriitorilor din literatura universală. Am căutat să păstrez aceeași proporție și în recomandările date elevilor clasei a șaptea.

De asemenea, am căutat să țin seama de genurile și speciile literare cele mai importante, cum sînt romanul (reprezentat în manual numai printr-un fragment din „Răscoala” de Liviu Rebreanu) și piesele de teatru (care nu sînt reprezentate prin nici un exemplu în manualele claselor V-VII). Am căutat totodată ca lucrările recomandate să permită elevilor adîncirea cunoștințelor

despre scriitorii deja cunoscuți și, în același timp, să le dea posibilitatea de a cunoaște noi autori clasici și contemporani, pregătindu-i pentru a înțelege problemele ce vor fi studiate de ei în anul următor.

În recomandările făcute elevilor am introdus următorii autori și opere pe care elevii nu au avut prilejul de a le cunoaște pînă acum: Ion Neculce — „O samă de cuvinte”; Budai Deleanu — „Țiganiada” (cîntul X); Bolintineanu — „Legende istorice”; Alecsandri — „Chirița în Iași”; I. L. Caragiale — „Conu Leonida față cu reacțiunea”; L. Rebreanu — „Nuvcle” etc.

Pentru cei nouă autori clasici și zece autori contemporani al căror studiu este prevăzut în clasa a VII-a voi recomanda elevilor următoarea lectură suplimentară: N. Bălcescu — Istoria romînilor sub Mihai Vodă Viteazul, C. Negruzzi — Alexandru Lăpușneanu, M. Eminescu — poezii cu temă socială, I. Slavici — Mara, G. Coșbuc — poezii cu temă socială, B. Delavrancea — Hagii Tudose, Apus de soare, Al. Sahia — Întoarcerea tatii din război, Cezar Petrescu — Vino și vezi, G. Galaction — La Vulturii, G. Topircanu — Balade vesele și triste. Din proza contemporană am mai ales fragmente reprezentative ale unor opere de M. Sadoveanu, Marin Preda, Zaharia Stancu, Aurel Mihale, Eugen Barbu, Titus Popovici, iar din poezie am făcut recomandări din opera lui Tudor Arghezi și din antologiile „Slăvim republica”, „Tezaur” și „Nemuritorul februarie”.

În general m-am străduit să organizez lectura suplimentară a elevilor din clasa a VII-a într-un asemenea mod încît, fără a duce la supraîncărcare, ea să contribuie la îmbogățirea orizontului lor cultural, să-i ajute la mai buna cunoaștere a literaturii.

Prof. C. NEGRUȚI

LECTII LECTII

PRODUC-

TIVITATE

SI

CALITATE

INALTA

Instructaj despre protecția muncii la Școala profesională de pe lângă uzinele „Republica”

În activitatea desfășurată de personalul didactic din școlile profesionale și tehnice se află la loc de frunte preocuparea pentru a pregăti pe elevi ca muncitori și tehnicieni destoinici, capabili să găsească noi căi în vederea ridicării continue a productivității muncii, în vederea realizării unor lucrări de calitate mereu mai înaltă. Această preocupare se vedește din plin atât la cursurile teoretice, menite să-i înarmeze pe elevi cu temeinice cunoștințe de specialitate, cât și în cadrul practicii din producție, unde își formează deprinderile de muncă și învață să aplice în viață cele studiate.

Pornind de la cerințele pe care le ridică munca de formare a viitorilor muncitori și tehnicieni, colectivele didactice din numeroase școli, cum sînt, de pildă, grupurile școlare de pe lângă Combinatul siderurgic din Hunedoara, de pe lângă Uzinele de tractoare din Brașov, de pe lângă Uzinele „23 August” din București, sau școlile profesionale ale unor uzine ca „Autobuzul” și „Semănătoarea” din Capitală se străduiesc să pună temelia educării ucenicilor în spiritul răspunderii pentru calitatea produselor chiar din prima etapă a formării deprinderilor de muncă. Astfel, profesorii și măștrii-instructori îi îndrumă pe ucenicii care se pregătesc să devină muncitori de înaltă calificare să execute în atelierele-școală, pe baza principiului complexelor de operații, lucrări din planul de producție al întreprinderilor. Datorită acestui fapt, pentru viitorii muncitori care au urmărit în secțiile uzinelor fluxul de fabricație al principalelor produse — tractoare și mașini agricole, autobuze, motoare etc. — noțiunea de calitate nu este abstractă, ci îmbracă forme din cele mai complete. Ea e întru-chipată în piesele pe care le lucrează fiecare dintre ei și care vor fi folosite în întreprindere fie ca scule de execuție, fie ca repere în cadrul subsansamblor defectelor produse. Desigur că, astfel concepută, practica în atelierele școală determină formarea simțului de răspundere al elevilor față de calitatea produselor pe care le lucrează, obișnuindu-i să asigure precizia execuției și să respecte termenul de predare.

Rezultatele acestei activități se vădese clar în întreaga activitate a elevilor. Analiza producției realizate în cursul anului trecut și în prima lună din acest an în atelierele-școală ale unităților la care ne-am referit vedește ridicarea continuă a calității produselor executate, cifra din grafic care indică procentul rebuturilor apropiindu-se la câteva sutimi de linia care marchează indicele zero.

Considerând că în acest domeniu pot fi aduse încă îmbunătățiri substanțiale, că mai există, pentru a folosi un termen consacrat din producție, serioase rezerve interne, colectivele didactice fruntașe se preocupă de cât mai largă folosire a acestor rezerve.

Una dintre căile cele mai indicate în acest sens o constituie familiarizarea elevilor din anul I cu metodele menite să ducă la ridicarea productivității muncii. Normarea muncii elevilor chiar din prima perioadă a activității școlare, prevăzută în noul îndrumător pentru desfășurarea practicii elaborat de direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului, poate ajuta mult școlile în această privință, stimulând perfecționarea continuă a deprinderilor și contribuind la introducerea metodelor de înaltă productivitate.

Se impune însă o continuă adîncire a muncii pe această linie. Într-adevăr, în prezent, datorită ritmului impetuos al progresului tehnic, practica organizată pe baza principiului complexelor de operații este ea însăși depășită. Atunci cînd în marile întreprinderi se aplică tot mai mult, în fabricarea produselor, tehnologia de grup și în flux continuu, se impune ca și în organizarea producției din atelierele-școală practica pe baza efectuării lucrărilor în complexe de operații să se îmbine cu o tehnologie apropiată de tehnologia în flux continuu, bineînțeles la nivelul capacității de fabricație al atelierelor respective. Pedagogii specializați în problemele de metodică a învățămîntului profesional și tehnic pledează acum pentru defalcarea mai amplă a ope-

rațiilor, propunînd să se renunțe la deplina simultaneitate pentru o grupă întreagă în realizarea aceluiași produs și să se asigure rotația în cadrul diferitelor lucrări, chiar din prima perioadă de formare a deprinderilor și deprinderilor în atelierele-școală. Această concepție și-a găsit, într-o măsură, materializarea în școlile Ministerului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini unde, în realizarea unor machete în stare de funcțiune pentru realizarea unei diviziuni mai ample în realizarea produselor curente, chiar din perioada practicii în atelierele-școală și s-a dovedit că, dacă prin graficul de rotație se asigură efectuarea de către fiecare viitor muncitor a tuturor operațiilor de lucru, „specializarea” pe anumite produse realizată încă din prima etapă a practicii contribuie în egală măsură cu munca pe baza complexelor de operații la formarea orizontului tehnic al elevilor.

Considerăm că cercetătorii de specialitate ai Institutului de Științe Pedagogice, în colaborare cu metodiștii cabinetelor metodice pentru învățămîntul profesional și tehnic din București, Cluj și Iași ar trebui să treacă la experimentarea în câteva ateliere-școală a instruirii pe baza tehnologiilor multiple de fabricație în grup a unor produse cât mai variate, să analizeze rezultatele obținute și să generalizeze concluziile în vederea eventualei extinderi a acestei metode.

Colaborarea strînsă cu întreprinderile în activitatea de instruire profesională a viitorilor muncitori constituie un factor esențial în familiarizarea acestora cu metodele de înaltă productivitate, pentru realizarea unor produse de calitate superioară. Înțelegînd acest lucru, numeroase școli au intensificat această colaborare, ceea ce a dus la rezultate deosebit de bune. De exemplu conducerea Uzinelor de tractoare din Brașov a cerut unor ingineri și măștri care lucrează în secții să li se dea ucenicilor lucrări de bază în cadrul fluxului tehnologic. Astfel ucenicii participă la efectuarea unor operații la cuptoarele termice, învață să minuiască mașini de înaltă precizie și agregate cu dispozitive de execuție a mai multor operații simultan. De asemenea, la uzinele „Steagul Roșu” ucenicii și elevii au fost antrenați să execute instalații complete la stațiile de forță, montaje generale la autocamioane etc. Familiarizarea pe această cale a viitorilor muncitori cu folosirea metodelor de înaltă productivitate a determinat atât o contribuție sporită a acestora la realizarea planurilor de producție cât și dezvoltarea inițiativei lor tehnice creatoare. Mulți dintre ei au reușit să reproiecteze dispozitive perfecționate, adaptîndu-le la mașinile la care muncesc pentru a le spori randamentul. Introducerea în producția de serie a celor mai valoroase dintre aceste dispozitive, sporirea productivității și creșterea exactității lucrărilor realizate cu ajutorul lor au constituit pentru viitorii muncitori un puternic stimulent, le-au sporit străduințele de a obține o productivitate cât mai înaltă.

Există în fiecare școală nenumărate posibilități pentru înarmarea elevilor cu metodele de muncă ce asigură o înaltă productivitate, o calitate ridicată a produselor. Se cere, de pildă, în această privință ca profesorii care predau disciplinele tehnice speciale să acorde un loc mai important în cadrul fiecărei lecții expunerii metodelor de înaltă productivitate. De asemenea, este necesar să se extindă organizarea unor sectoare de lucru ale ucenicilor și a unor brigăzi complexe în întreprinderi. Se pot găsi și forme mai eficiente de rotație la locurile de muncă a viitorilor muncitori, pentru ca aceștia să învețe mai mult din experiența înaintată a evidențiatorilor în întrecerile socialiste, a inovatorilor.

Este necesar ca fiecare colectiv pedagogic din școlile profesionale și tehnice să găsească și să folosească toate posibilitățile în acest domeniu esențial pentru pregătirea viitorilor muncitori de înaltă calificare.

AL. CIUCA

Pe baza experienței înaintate

Pregătirea pe care o dau astăzi elevilor lor școlile tehnice veterinare trebuie să reprezinte sinteza a două profesii — aceea de zootehnician specialist în creșterea animalelor și aceea de ajutor al medicilor de specialitate. Ținînd seama de acest fapt am căutat să organizez astfel aplicațiile practice pe teren ale elevilor mei de la Centrul școlar agricol din Brăila încît, după absolvirea școlii, ei să stăpînească principalele cunoștințe privind creșterea, îngrijirea științifică și tratarea medicală a animalelor. Cea mai eficientă cale de realizare a acestei cerințe s-a dovedit a fi predarea lecțiilor în strînsă legătură cu aplicațiile practice pe teren, efectuate în unități agricole socialiste fruntașe din ramura zootehnică.

Îată, de pildă, cum am organizat lecțiile privind creșterea păsărilor, lecții care s-au desfășurat în cea mai mare parte în sectorul avicol al Stațiunii experimentale de pe lângă Institutul de cercetări agricole, care dispune de puierniță, tabără pentru păsări tinere și hală de ouat.

Predarea diferitelor teme din capitolul privind creșterea păsărilor a avut loc în fiecare din aceste secții. Bunăoară, la puiernița elevii au primit cunoștințe în legătură cu construcțiile respective, cu amplasarea și capacitatea lor, cu sistemul de încălzire prin sobe orbe, care asigură o temperatură uniformă și permanentă după vîrsta și stadiul de dezvoltare a puilor. Cele văzute cu acest prilej i-au pus pe elevi în situația de a face o comparație între aceste sisteme de încălzire și încălzirea cu sobe de tablă, de a înțelege superioritatea încălzirii cu sobe orbe, care nu se încălzesc nici o dată prea puternic pentru a se răci apoi noaptea și nu fac fum, ceea ce permite răspîndirea puilor pe întreaga suprafață, evitîndu-se îngrămădirea lor în colțurile mai bine încălzite.

Lecțiile desfășurate direct în sectoarele de producție, au dat elevilor și posibilitatea de a studia unele utilaje deosebit de practice folosite pentru mica mecanizare a lucrărilor — hrănitorele cu roluri de lemn sau adăptătoare semiautomate, care permit hrănirea științifică a puilor, încă de mici, cu amestecuri de uriele uscate din cereale, lucernă verde și morcov ras. Pentru a le forma elevilor deprinderi te-

meinice, tehnicienii care lucrează la puierniță au efectuat chiar cu puierul lecției amestecul hranei ce a fost apoi administrată puilor.

O lecție deosebit de instructivă a avut loc la stațiunea de incubație. Aici elevii au primit explicații chiar din partea șefului stațiunii care le-a făcut cunoscute obiectivele de producție și planul acesteia și le-a descris în amănunțime metodele folosite în cadrul procesului tehnologic. Apoi, împărțiți în grupe, sub îndrumarea tehnicienilor centrului, elevii au participat la operațiile de alegere a ouălor pentru incubare, de efectuare a ventilației, de asigurare a umidității și de întoarcere a ouălor în incubatoarele de volan. De asemenea, ei au executat sub îndrumarea tehnicienilor lucrări de ovoscopie pentru controlul biologic al ouălor, au ales și au ambalat puul pentru transport, au cercetat condițiile în care cresc aceștia în baterii.

Intrucît în regiunea noastră dezvoltarea gospodăriei piscicole are un rol însemnat pentru întărirea economică a unităților agricole socialiste, am acordat o atenție deosebită și lucrărilor de amenajare piscicolă, organizînd lecții practice la punctul piscicol Scurtu și la Canalul Filipoiu din Balta Brăilei. Ajutați de explicațiile inginerului șef de sector, elevii au cercetat barajul de la Filipoiu, care ajută la reținerea și dozarea apei lacului Sorbanu și a lacurilor legate de el pentru împropiatarea apei și menținerea nivelului ei, astfel încît peștele să se poată reface la debitul normal de apă și să aibă condițiile necesare pentru a putea ierna și supraviețui în anii de secetă. De asemenea elevii au căpătat aici noțiuni prețioase despre modul de funcționare a barajului, despre sistemul de dozare a apei și despre prinderea peștelui în plasă lungă la gura stăvilărilor.

Lecțiile desfășurate în unitățile de producție, lucrările practice efectuate regulat în cadrul acestor unități îi ajută mult pe elevi în însușirea mai adîncă a cunoștințelor de zootehnică, a deprinderilor practice necesare în viitoarea lor profesie.

Dr. veterinar
DUMITRU FRECUȘ
Centrul școlar agricol Brăila

VEȘTI DIN ȘCOLI

Activitatea metodică a profesorilor

Pentru continua ridicare a nivelului muncii metodice în școlile profesionale și tehnice din regiunea Brașov, cercul pedagogic al profesorilor de discipline tehnice a fost reorganizat, căpătînd o structură mai apropiată de cerințele care stau în fața membrilor lui în ceea ce privește cunoașterea aprofundată a proceselor moderne de producție și a metodelor specifice de predare a lecțiilor. În acest scop au fost constituite 15 secții, în care au fost cuprinși, pe specialități, toți profesorii din aceste școli.

De pildă, secția directorilor cuprinde întregul personal de conducere din școlile profesionale și tehnice, în timp ce secțiile tehnologia materialelor și prelucrării la cald, prelucrarea metalelor prin așchiere, lăcătușerie, mecanică și rezistența materialelor cuprind toți profesorii din specialitățile respective. De asemenea, și desfășoară activitatea secțiile metodice ale profesorilor de electrotehnică, de desen tehnic, de finanțe, de comerț, textile etc. O secție care se află în al doilea an de activitate și de la care se așteaptă rezultate deosebite este aceea care îi reuneste pe pedagogii din cămine.

Fiecare secție și-a alcătuit planul de activitate pe anul școlar 1962—1963, stabilind tematica referatelor și a lecțiilor deschise, ca și datele la care se vor desfășura aceste activități.

Linia ascendentă pe care se va desfășura activitatea secțiilor s-a

evidențiat încă de la primele referate deosebit de interesante. Astfel, profesorul Matei Sirbu a făcut o expunere în legătură cu semnele noi de calitate ce se folosesc în industrie, iar inginerul Gunther Schenker, profesor la școala tehnică din cadrul Grupului școlar „Steagul Roșu”, a prezentat unele aspecte ale materialelor uzuale în construcția de mașini.

Prof. PETRE PUNI
Grupul școlar „Steagul Roșu”
din Brașov

Magazin-școală model

De curînd, în cadrul Centrului școlar de cooperatie din Oradea a fost înființat un magazin-școală, înzestrat cu toate cele necesare desfășurării în cele mai bune condiții a procesului de învățămînt. Întregul mobilier este nou, iluminarea este fluorescentă.

Scopul magazinului este de a contribui la formarea unor temeinice deprinderi profesionale viitorilor lucrători din cooperatie. De aceea el reprezintă în același timp un magazin model și o sală de curs. Aici cei 302 elevi din anul I și cei 360 elevi din anul II învață să cîntărească, să măsoare, să aranjeze mărfurile, vitrinele etc. — într-un cuvînt să practice un comerț civilizată. Ei dispun astfel de condiții dintre cele mai bune de pregătire.

ION COTOI
corespondent

O interesantă emisiune radiofonică

Ocupându-și relativ recent locul în ansamblul emisiunilor radiofonice pentru școlari și tineret, „Radioracheta pionierilor“ tinde să devină, atât prin concepție cât și prin conținut, unul dintre cele mai eficiente mijloace de popularizare pe calea undelor a istoriei cuceririlor științei și tehnicii.

Pretextul dramatic al emisiunii — o călătorie în spațiu și în timp cu echipajul de pionieri condus de vestitul comandant Megawat — permite investigarea, în cadrul unei singure emisiuni tematice, a unor domenii științifice și tehnice foarte variate. O simplă trecere în revistă a tematicii uneia din ultimile emisiuni relevă cu multă claritate acest fapt. Astfel, în emisiunea „Ocolul pământului în 12 ore“ tinerii ascultători au avut prilejul ca însoțind echipajul radiorachetei să facă pasionante investigații în regiuni puțin cunoscute ale globului pământesc — insulele Canare, Ecuador, insulele Galapagos. Ei au aflat apoi lucruri interesante cu privire la ora locală pe diferite meridiane ale Pământului, cu privire la cicloane, taifunuri și musoni, la cultura diferitelor plante. Intrucât una dintre convențiile emisiunii este aceea că diferiții savanți și oameni de știință din trecut pot fi invitați să participe direct la acțiune, urmărind dezvoltarea și aplicațiile teoriilor științifice pe care le-au formulat, ascultătorii emisiunii au avut prilejul să-i urmărească pe Darwin și Hooker într-o discuție asupra teoriilor despre originea și evoluția speciilor privite prin prisma actualiei dezvoltării a biologiei.

O altă emisiune, intitulată „Urmele misterioase“, a folosit pretextul urmării unui animal ciudat pentru a pătrunde în lumea vegetală și animală a oceanelor și pentru a face cunoscute ascultătorilor de vîrstă școlară o serie de interesante fenomene geologice și geofizice. Întîlnirea cu Jules Verne și cu eroii acestuia a prilejuit o deosebit de interesantă confruntare între previziunile cunoscutului scriitor francez și realizările actuale cu privire la dezvoltarea aviației, a metodelor de foraj și a cunoașterea spațiului cosmic, în timp ce „Taina cîrțiței subterane“ a permis echipajului radiorachetei ca, urmărind o cîrțiță bizară, să facă investigații în istoria fierului, a extracției și prelucrării lui, și să par-

ticipa apoi la activitatea unei uzine siderurgice moderne.

„Radioracheta pionierilor“ a dat de asemenea prilej tinerilor săi ascultători să afle lucruri noi și interesante din domeniul mecanicii fluidelor, al prelucrării cauciucului și al fabricării cauciucului sintetic, le-a permis să asiste la dezlănțuirea unor furtuni cosmice, la nașterea unor puternice cîmpuri electromagnetice, la investigarea peșterilor etc.

Este un incontestabil succes al emisiunii „Radioracheta pionierilor“ faptul că alternează domenii științifice și tehnice, dînd ciclului, privit în ansamblu, suficientă varietate. Emisiunile ar oștiga însă mult în eficiență, ar capta mai larg interesul ascultătorilor, dacă fiecare din ele în parte ar include o mai mare varietate de probleme.

În strînsă legătură cu îmbogățirea varietății tematice se conturează și necesitatea lărgirii orizontului emisiunilor, abordîndu-se — pe linia implicațiilor temei principale — pe lîngă probleme științifice și tehnice, și probleme din sfera artei, literaturii, istoriei etc.

Se poate afirma că, în general, emisiunile „Radiorachetei pionierilor“ au o formă de prezentare literară, atrăgătoare, unele atîngînd chiar un nivel remarcabil. Subliniem pe această linie întîlnirea cu Jules Verne, călătoria în lumea mecanicii fluidelor etc. Se constată însă un oarecare decalaj între unele emisiuni — valoroase atît din punct de vedere al bogăției și importanței cunoștințelor transmise cît și pe linia forme literare — și alte emisiuni care, deși au un conținut științific valoros, au o fabulație cam săracă, lipsită de consistență. Din această pricină unele prețuri literare s-au cam „bătătorit“, au devenit locuri comune. (Vezi, de exemplu, asemănarea evidentă între prețurile literare folosite în emisiunile „Urmele misterioase“ și „Taina cîrțiței misterioase“).

Varietatea cunoștințelor transmise elevilor prin intermediul acestei interesante emisiuni radiofonice o recomandă stăruitor atenției profesorilor din școlile generale de 8 ani. Este bine, ca aceștia s-o popularizeze în rîndurile elevilor, căci audierea ei poate constitui una din formele cele mai plăcute și instructive de petrecere a timpului lor liber.

AL. C.

Elevi din Cîmpulung, regiunea Argeș, în biblioteca raională

Eminescu în „Biblioteca școlarului“

În colecția „Biblioteca școlarului“, Editura Tineretului a publicat, nu demult, o nouă ediție a poeziilor lui M. Eminescu. Volumul este întocmit de Virgiliu Ene și adună în genere, în ordinea apariției lor, cele mai semnificative antume și postume ale marelui nostru poet. Textele sînt reproduse după ediția bibliofilă Eminescu — Poezii, ed. I apărută la E.S.P.L.A. în 1958 sub îngrijirea acad. Perpessiciu, iar prefața și notele sînt semnate de Ion Oană.

Fără îndoială că această nouă ediție de popularizare a poeziilor lui Eminescu este folosită de școlii, elevilor. Credem însă că ea ar fi avut de cîștigat dacă, alături de versurile pe care le cuprinde, ar fi incluse și altele nu mai puțin reprezentative. Ne gîndim, de

pildă, la asemenea poezii cum sînt „Amicului F. I.“ (care alături de „Ai noștri tineri“ sau „Junii corupți“ fixa încă de pe la 1869, una din temele majore ale poeziei de mai tîrziu a lui Eminescu: denunțarea și condamnarea nepăsării burgheziei față de marile idealuri de libertate și dreptate ale omenirii). „Cu miine zilele-ți adaugi“ (care sugerează nu numai sentimentul trecerii ireversibile a timpului, dar și veșnica stare de mișcare a materiei), variantele la „Mai am un singur dor“, sau poeziile „Rugăciunea unui dac“, „Glossa“, care, chiar dacă pun în lumină reflexele depresive ale unei perioade întunecate din viața poetului, rămîn expresii ale unei desăvîrșite măiestrii artistice. De altfel, aceste poezii își au locul lor în prezentarea vieții și activității creatoare a poetului în manualul de clasa a X-a, iar „Glossa“ servește drept exemplu strălucit în manualul de clasa a VIII-a, la capitolul „Poezii lirice cu formă fixă“.

Un ce privește postumele poetului, pe lîngă cele reproduse, poate că n-ar fi fost în afara nevoilor școlare reproducerea cel puțin a unui fragment ilustrativ din amplul și interesantul poem „Memento mori“ care poate fi considerat ca un fel de „legendă a veacurilor“, Eminescu evocînd aici, în cadrul unei înaripate meditații, istoria întregă a lumii, cu transformările ei succesive. Acest poem, dominat de imaginea figurii demonului byronian, stăpînit de tristețea dezamăgirilor și avînturilor lui rețezate, face parte din poeziile perioadei berlineze, care exprimă direct aderența lui Eminescu la idealurile înaintate ale lumii vremii sale.

Prefața volumului, pe care o semnează Ion Oană, aduce numeroase elemente de natură să-i orienteze pe elevi în interpretarea textelor. Există însă aici, după părerea noastră, unele poziții discutabile. N-am găsit justificată, de pildă, separarea „personalității“ poetului de „viața și activitatea“ sa. Nu se contopesc ele, oare? Folclorul este prezentat în afara principalelor izvoare ale poeziei eminesciene și numai într-o singură pagină, în câteva linii sumare. Dacă chiar autorul prefeței spune, la un moment dat, că orientarea lui Eminescu spre tezaurul creației populare a fost nu numai timpurie, dar și constantă, cum de nu discută problema folclorului la nivelul valorii ei în creația poetului?

Se folosesc, apoi, în prefață, unele formulări și expresii care îi pot conduce pe elevi uneori spre concluzii necorespunzătoare. De pildă, nu se poate spune că Eminescu a fost un „autodidact“

(chiar „mai ales“, cum afirmă autorul). Că, fiind multilateral, ca oricare geniu, poetul va fi depășit considerabil, în setea lui de cunoaștere, sfera celor studiate în școală sau universitate este fapt evident — dar asta nu înseamnă că poetul a fost un „autodidact“, în sensul curent al cuvîntului. După cite știm, nimeni nu l-a considerat astfel vreodată în istoria noastră literară.

De asemenea, nu s-ar putea spune că poemul „Împărat și proletar“ este „lipsit de unitate și de consecvență ideologică“ — cum afirmă autorul prefeței. Este adevărat că poetul, chinuit de întrebările pe care și le pune asupra mersului lumii și asupra sensului existenței omului, se reîntoarce la o explicație idealistă a istoriei, încheind cu meditația sceptică a Cezarului care, în prăbușirea lui, vede identitatea de soartă a tuturor oamenilor. Aceasta nu îndreptățește însă afirmația prefațatorului. „Împărat și proletar“ dezbate, după cum se știe, problema antagonismului dintre exploatați și exploatați, dintre asupriți și asupritori, cu ajutorul unei foarte interesante succesiuni de tablouri, care fac din poem o compoziție extrem de complexă și cu o construcție interioară unitară și bine încheiată. În privința interpretării lui am vrea să reamintim cele afirmate de George Călinescu într-un articol din „Cronica optimistului“ apărut prin noiembrie anul trecut în Contemporanul: „A reține din „Împărat și proletar“ numai cuvîntarea comunardă a proletarului, ca fiind „singura progresistă“, este o eroare. Toată compunerea fiind specific romantică, face critica prezentului și conține cele două momente tipice sentimentale: „idealismul“ și „melancolia“. Proletarul îndeamnă la revoluția egalitară... Cezarul, la rîndu-l, e foarte conștient de justetea tezei revoluționarului... Neputînd opune nimic adevărului istoric, incapabil de a se împotrivi, se refugiază într-o disperare motivată pe filozofia schopenhaueriană. „Obiectivitatea“ poetului... nu-i decît un mod de a semnala patetic o contradicție“.

Cu aceste observații considerăm însă că, în general, noua ediție a poeziilor lui Eminescu poate veni mult în sprijinul cunoașterii de către elevi a vieții și operei narelui nostru poet.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Noi ediții de literatură beletristică în sprijinul elevilor

Editura Tineretului va publica în ultimul trimestru al acestui an o serie de noi lucrări utile elevilor în studierea literaturii române.

Se găsește astfel sub tipar volumul „Inceputurile teatrului românesc“, care însumează unele dintre cele mai reprezentative texte aparținînd perioadei de început a teatrului românesc: Gh. Asachi (Mirtii și Hloc), Iordache Goleșcu (Barbu Văcărescu), Vinzătorul (țării), Tîmotej Cipariu (Dramă pastorală), Costache Facca (Comedia vremii), Matei Millo (Un poet romantic), Eliade Rădulescu (Sărbătoare cîmpenească), M. Kogălniceanu (Două femei împotriva unui bărbat), Costache Caragiale (O repetiție moldovenească), Costache Bălăcescu (O bună educație), Constantin Negruzzi (Muza de la Burdujani), precum și piesa al cărui autor este necunoscut încă „Taraburile cele ce așează domnia“. Textele sînt însoțite de o prefață și note semnate de Tiberiu Avramescu.

Va apare de asemenea volumul „Doamna Chiajna“ de Al. Odobescu, care va reuni cele două narațiuni intitulate de autor „Scene istorice din cronicile românești“, precum și atrăgătorul studiu „Cîteva ore la Snagov“. Prefața acestui volum, semnată de C. Simionescu, definește

personalitatea remarcabilă a lui Odobescu și însemnatul lui aport la dezvoltarea culturii noastre.

Volumul de Fabule de Al. Donici va cuprinde creații originale ale fabulistului moldovean, precum și traduceri din literatura rusă (Poemul „Tigani“ de A. S. Pușkin și „Satire“ de Antioh Cantemir). El va fi însoțit de o prefață semnată de C. Mosora, care definește însemnătatea activității literare a lui Donici și rolul său în lupta forțelor progresiste pentru zdrobirea orînduirii feudale.

Volumul intitulat „Balade vesele și triste“ adună unele dintre cele mai reprezentative pagini scrise de G. Topîrceanu. Sint incluse aici atît versuri, alese din volumele „Balade vesele și triste“, „Parodii originale“,

„Migdale amare“, cît și scrieri în proză din volumele „Scrieri fără adresă“, „Pirin-Planina“, „Minunile sfîntului Sisoe“. Printre poeziile ce vor figura aici cităm Rapsodia de primăvară, Balada munților, Rapsodia de toamnă, Balada morții, Sfirșit de vară, Noapte de mai, Lavîntoare, Balada corbilor, Cocostirucul albastru, Lumină, Fabule pentru copii etc. Prefața, semnată de Constantin Ciopraga, prezintă pe măsura înțelegerii elevilor viața și opera scriitorului G. Topîrceanu.

În trimestrul IV vor mai apare în Editura Tineretului volumele „Bălcescu“ de Eugen Jebeleanu, cu o prefață de Ov. S. Crohmăniceanu și „Studii critice“ de C. Dobrogeanu-Gherea.

BIBLIOGRAFIE

A apărut recent GAZETA MATEMATICĂ ȘI FIZICĂ, Seria „A“, Nr. 9, Septembrie 1963.

Gazeta cuprinde articolele: „Problema infinității spațiului și timpul în astronomie“, de Gh. Chiș și A. Pal, „O metodă simplă de rezolvare a problemelor privind programarea transporturilor“, de Simion Lazăr, „Asupra sarcinilor imediate

ale predării matematicii în școală“, de A. I. Marcusevici și „Considerații metodice asupra unor probleme de geometrie analitică“, de E. Isac.

Se publică de asemenea o serie de materiale la rubricile Spicuirii. Figuri de matematicieni, Viața științifică, Recenzii, Bibliografie, Date astronomice.

Profesori români în Guinea

De curând și-a încheiat activitatea primul grup de profesori care, în cadrul acordului încheiat între R.P.R. și Republica Guinea, au predat în școlile din această țară.

Cei 45 de ani de dominație colonialistă au lăsat în Guinea urme adânci și în domeniul culturii, la fel ca în toate ramurile vieții economice și sociale. „Civilizația” colonialistă a menținut țara într-o totală ignoranță, majoritatea populației fiind analfabetă.

După dobândirea independenței, guvernul Guineei a acordat o importanță deosebită învățământului. Ministerul Educației Naționale a trecut la organizarea școlilor, orientându-se spre realizarea unui învățământ în care rolul principal să-l ocupe propagarea unei culturi naționale.

Încă din primii ani de la cucerirea independenței tinăra republică a obținut rezultate bune în domeniul învățământului. S-au construit numeroase clădiri școlare, a crescut considerabil numărul elevilor care frecventează școlile, ca și numărul celor ce predau în aceste școli. În prezent se acordă atenție înzestrării laboratoarelor — care pînă acum au fost mai puțin utilizate din cauza lipsei de material didactic — cit și asigurării manualelor pentru elevi.

În rezolvarea problemelor ce se ridică în domeniul învățământului, al instruirii tinerei generații, Republica Guinea primește sprijinul frățesc al țărilor socialiste, printre care se numără și țara noastră. Astfel, timp de doi ani, profesori cu experi-

ență din țara noastră au predat, în diferite școli din Guinea, o serie de obiecte cum sînt matematica, fizica, chimia și științe naturale. Fiecare dintre acești profesori s-a străduit să se achite cît mai bine de această sarcină, dovedind o înaltă pregătire, multă conștiinciozitate și dragoste de muncă. Activitatea profesorilor noștri, strădania pe care au depus-o pentru a contribui la instruirea elevilor din Guinea a fost apreciată în mod deosebit de guvernul acestei țări.

Prezența profesorilor români în Guinea a făcut ca țara noastră să fie bine cunoscută de poporul guineez. Fiecare profesor a vorbit despre frumusețile țării noastre, despre realizările dobîndite în anii regimului democrat-popular, despre condițiile optime de învățatură create de către partidul tineretului. În curînd vor pleca spre Republica Guinea alți profesori din țara noastră, pentru a continua activitatea începută de colegii lor. Ei vor porni la această muncă hotărîți să dea școlii din Guinea tot sprijinul lor, pentru ca aceasta să obțină noi succese în pregătirea cadrelor, în dezvoltarea învățământului.

Munca pe care profesorii din școlile țării noastre o desfășoară în școlile din Guinea este încă una din dovezile concrete ale ajutorului pe care Republica Populară Romînă, poporul român îl acordă popoarelor ce au scuturat jugul stăpînirii coloniale și își făuresc o viață liberă.

Un bogat program extrașcolar

Vizitele și excursiile de scurtă durată sînt un fapt obișnuit în activitatea școlilor noastre. Desfășurate după normele metodice impuse de știința pedagogică, aceste activități extrașcolare vin în sprijinul procesului instructiv-educativ, completînd armonios munca profesorilor.

Acordînd atenția cuvenită acestei laturi a muncii extrașcolare, direcția Școlii medii nr. 1 din Tîrnăveni a alcătuit o comisie de profesori care să întocmească planul vizitelor și excursiilor pe întregul an școlar.

Consultîndu-se cu fiecare învățător și profesor, membrii comisiei au înscris în acest plan 30 de obiective industriale culturale care urmează să fie vizitate cu elevii.

Pentru trimestrul I, bunăoară, sînt prevăzute excursii și vizite la salina Praid, la cetatea de la Alba Iulia, la fabrica de zahăr din Luduș, la monumentele din orașul Blaj. O altă excursie va avea ca obiectiv vizitarea localității Tg. Mureș. N-au fost neglijate nici obiectivele locale. Astfel, vor fi vizitate secțiile combinatului chimic din Tîrnăveni, centrul de radioficare, termocentraia Tîrnăveni, sondele de gaz metan de la Saros etc.

ȘTEFAN COVRIG
Tîrnăveni

Vizită la Grădina botanică din București.

Aspecte din munca și preocupările pedagogilor sovietici

Am avut prilejul, în cursul unei călătorii pe care am făcut-o în acest an în U.R.S.S. împreună cu o delegație a Ministerului Învățământului, să cunoaștem în mod direct multe din realizările și preocupările școlii sovietice, care se încadrează în programul construcției desfășurate a comunismului. La tot pasul se observă cele două mari obiective spre realizarea cărora se îndreaptă eforturile oamenilor sovietici: făurirea bazei tehnico-materiale a comunismului și formarea omului nou care va înfăptui comunismul și va trăi în comunism.

Vizitele făcute în numeroase instituții de învățămînt și educație, discuțiile purtate cu lucrătorii Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R. și ai Institutului de științe pedagogice a R.S.S. Ucraina, cu învățători, profesori etc. ne-au arătat că toate eforturile celor ce lucrează în domeniul instruirii și educației tineretului se îndreaptă în această perioadă spre realizarea importante sarcini ridicate de cerințele pe care le pune în fața școlii sovietice construcția desfășurată a comunismului: educarea omului comunismului.

Colectivele didactice ale școlilor, sprijinite îndeaproape de numeroși cercetători de la Academia de științe pedagogice și de la alte institute, urmăresc în mod perseverent și creșterea și ridicarea continuu eficiența muncii instructiv-educative.

Perfecționarea metodelor de predare, folosirea pe scară tot mai largă a mijloacelor didactice moderne, activizarea tot mai intensă a muncii elevilor în timpul lecției sînt preocupări mereu prezente în munca fiecărei școli și a fiecărui pedagog. Numeroși pedagogi — printre care

se numără cei de la școlile din regiunea Lipetsk, din orașele Rostov pe Don, Kazan etc. — pornind de la ideea că structura tradițională, existentă și în prezent a lecției limitează întrucîtva posibilitățile de folosire a unei game largi, variate de metode și procedee didactice, au căutat căi pentru îmbunătățirea acestei structuri. Rezultatele pe care le-au obținut sînt studiate de cercetătorii în domeniul pedagogiei în vederea generalizării lor, astfel încît să se asigure condiții pentru o muncă mai creatoare a profesorilor la lecții, pentru o participare mai intensă și mai conștientă a elevilor la procesul de instruire realizat în școală, pentru dezvoltarea posibilităților lor de a lucra independent etc.

Interesul pentru ceea ce apare nou în viața școlii, în munca de instruire și educarea a elevilor, cunoașterea și folosirea experienței înaintate constituie o parte din stilul de muncă al învățătorilor și profesorilor sovietici. Așa, de exemplu, mulți învățători, profesori, din diferite localități, ca și numeroși lucrători din domeniul științei pedagogice au mers să cerceteze, să aflu în mod direct cum se desfășoară experiența școlilor din Lipetsk, Kazan și din alte locuri.

În scopul popularizării experienței înaintate în Uniunea Sovietică se folosesc cu mult succes comisiile metodice din școli, cercurile pedagogice, consfăturirile și sesiunile lecturilor pedagogice. Multe din aceste activități sînt pregătite cu ajutorul cercetătorilor din cadrul institutelor de științe pedagogice sau de la catedrele de pedagogie, psihologie și metodică din cadrul instituțiilor de

învățămînt superior. La Moscova, la Leningrad și în alte orașe am întîlnit cercetători ai Academiei de științe pedagogice care lucrează direct în școli, unde predau un număr de ore sau conduc anumite experiențe. Aceasta asigură științei pedagogice o legătură strînsă cu viața, cu școala, cu practica instructiv-educativă.

Îmbunătățirea continuă a muncii educative, dezvoltarea sistemului educației sociale a copiilor și tineretului constituie obiective deosebit de importante pe care le studiază știința pedagogică. Este cercetată, de pildă, în acest scop, experiența

NOTE DE CĂLĂTORIE

dobîndită în activitatea școlilor-înternat și a școlilor cu zi prelungită — instituții noi de instruire și educare, menite să contribuie la realizarea sarcinilor puse în fața învățămîntului în etapa construcției desfășurate a comunismului. Capătă o deosebită însemnătate în prezent, în legătură cu extinderea numărului acestor instituții, problemele privitoare la stabilirea regimului de muncă și de odihnă al elevilor în cadrul lor, la condițiile pe care le creează ele pentru educarea elevilor, pentru formarea și închegarea colectivelor de copii, la sarcinile educativelor care lucrează aici etc.

Pornind de la faptul că esența educației comuniste o constituie pregătirea tineretului pentru munca în producție, pedagogia sovietică se preocupă neîncetat de întărirea legăturilor învățămîntului cu activita-

tea din întreprinderi și colhozuri, cu practica construcției comuniste. Am vizitat, împreună cu delegația din care am făcut parte, numeroase școli, ca și întreprinderi în care lucrează elevii, avînd posibilitatea să ne dăm seama de modul cum se îmbină studiul teoretic cu activitatea practică. Am văzut astfel, în școlile de 8 ani, atelierele de tîmplărie, lăcătușerie și electrotehnică în care lucrează băieții, ca și sălile înzestrate cu mașini de cusut și cu mașini de gătit la care lucrează fetele. De asemenea, vizitînd școlile medii, am putut cunoaște îndeaproape modul cum sînt pregătiți pentru producție elevii acestor școli. O treime din timpul total de studiu — adică două zile pe săptămînă — este rezervată în școlile medii pentru instruirea practică, în aceste zile desfășurîndu-se studiul obiectelor de cultură tehnică, precum și practica efectivă, care are loc fie în ateliere organizate în școli, fie în secțiile didactice din cadrul întreprinderilor sau colhozurilor și sovhozurilor. Instruirea practică pe care o primesc elevii școlilor medii paralel cu cunoștințele de cultură generală urmărește atît ridicarea nivelului lor politehnic, cît și pregătirea lor într-o anumită profesiune, pentru a le da posibilitatea ca, după terminarea școlii, să se poată încadra într-o muncă folositoare societății. Întregul sistem privitor la conținutul și căile educației prin muncă a elevilor este construit pe baza generalizării științifice a celei mai valoroase experiențe practice care își găsește expresia în numeroase lucrări teoretice prin care știința pedagogică îndrumază activitatea școlilor.

Cercetările pedagogice acordă

importanța cuvenită și problemelor legate de organizarea învățămîntului, de perspectiva lui în viitor. Astfel, numeroase cercetări au ca obiect probleme legate de stabilirea contingentelor de elevi și a rețelei de școli medii în vederea realizării învățămîntului general de 11 ani — care, după cum se știe, va fi desăvîrșit pînă în anul 1970 — ca și de elaborarea bazelor științifice și organizatorice ale acestuia. De asemenea, se studiază numeroase alte probleme de perspectivă, cum ar fi continuitatea între munca din instituțiile preșcolare și cea din primele clase ale învățămîntului de cultură generală, structura cea mai indicată a zilei de școală în vederea alternării judicioase a muncii intelectuale și a muncii fizice a elevilor, structura săptămîinii de școală în condițiile în care săptămîna de lucru va avea 5 zile pentru toți membrii societății comuniste etc.

Ca și în alte ocazii asemănătoare, întîlnirea delegației noastre cu pedagogii sovietici din școli și din instituțiile științifice a constituit un bun prilej pentru realizarea unui rodnic schimb de experiență. Pedagogii sovietici au manifestat un viu interes pentru realizările școlii noastre, pentru problemele care ne preocupă în prezent și în perspectivă, probleme pe care delegația noastră le-a înfățișat cu toată sollicitudinea.

Întîlnirile avute cu pedagogii sovietici, schimbul de experiență realizat și toată vizita delegației din care am făcut parte în Uniunea Sovietică s-au desfășurat în atmosfera de prietenie frățească care unește țările noastre.

EUGEN BLIDEANU
director general adjunct
în Ministerul Învățămîntului